

ФАКУЛЬТЕТУ ПРИКЛАДНОЇ МАТЕМАТИКИ ТА ІНФОРМАТИКИ

50 РОКІВ

Львів 2025

Зміст

Передісторія	3
Створення факультету прикладної математики та механіки – вимога часу	4
Становлення і розвиток факультету прикладної математики і інформатики ...	6
Навчальний процес. Від КСУЯПС до Болонської системи	10
Навчально-методична робота	19
Наукова робота	21
Студентський олімпіадний рух	28
Легенди факультету	31
Студентське життя	40
Факультет у важливих подіях відновлення, становлення та захисту держави Україна	53
Наші випускники	61
Цікаві факти	69
Жива книга привітань та спогадів	70

Передісторія

У 1956-1957 навчальному році на базі кафедри математичного аналізу механіко-математичного факультету Львівського державного університету імені Івана Франка група студентів під керівництвом професора Олександра Микитовича Костовського розпочала підготовку з обчислювальної математики та програмування. Перший випуск спеціалістів з цієї спеціальності відбувся у 1959 році, а у 1960 році було створено кафедру обчислювальної математики, першим завідувачем якої обрали О.Костовського (1960-1978). Кафедра була однією з перших у колишньому СРСР. Значна частина випускників у ті роки була скерована в Інститут кібернетики АН України (м. Київ). В той час він ще називався Обчислювальним центром Академії наук України, який був заснований у 1957 році академіком В. Глушковым.

У 1959 році у Львівському університеті була встановлена перша в Західному регіоні електронно-обчислювальна машина “Урал-1” і був організований обчислювальний центр. З того часу у Львівському університеті розпочався інтенсивний розвиток наукових робіт в області прикладної математики, обчислювальної математики та інформатики. Це були роботи як фундаментального характеру, пов’язані з розвитком числових методів, так і прикладні дослідження, пов’язані з розвитком електронного приладобудування та машинобудування. З огляду на це у 1963 році на механіко-математичному факультеті було створено кафедру загальної механіки та гідроаеромеханіки, яку у 1970 році було перейменовано на кафедру прикладної математики. Її очолив професор Наум Петрович Флейшман (1963-1988).

У 1973 році на механіко-математичному факультеті виникла потреба створення нової кафедри, яка б забезпечувала викладання сучасних методів розв’язування екстремальних задач, аналізу і дослідження оптимальних процесів, теорії ймовірностей, математичної статистики, дослідження операцій. Кафедра отримала назву теорії оптимальних процесів. Її очолив доцент Зеновій Остапович Мельник (1973-75).

Створення факультету прикладної математики та механіки – вимога часу

Розвиток комп'ютерної техніки і технологій вимагав різкого збільшення кількості фахівців з розробки програмного забезпечення, обчислювальної та прикладної математики, числових методів, баз даних, інформаційних систем.

І ось вийшов

НАКАЗ

РЕКТОРА ЛЬВІВСЬКОГО ОРДЕНА ЛЕНІНА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

імені ІВАНА ФРАНКА

№409 від 12 травня 1975 року:

§1

Оголошую наказ Міністра вищої і середньої спеціальної освіти УРСР №222 від 22.IV.1975 року “Про зміну структури Львівського ордену Леніна державного університету ім.Ів.Франка”:

З метою удосконалення учбового процесу і поліпшення якості підготовки спеціалістів та створення більш сприятливих умов розвитку науково-дослідної роботи у Львівському державному університеті, за поданням ректора, -

Н А К А З У Ю :

1. На базі механіко-математичного факультету організувати з 1 вересня 1975 року два факультети:

- а) математичний,
- б) прикладної математики та механіки.

2. Планово-фінансовому управлінню /тов.Рубцов О.В./ внести необхідні зміни до штатного розпису та кошторису університету.

3. Внести відповідні зміни до статуту університету.

Перший заступник міністра

Л.ЧЕРЕДНИЧЕНКО

§2

Декану механіко-математичного факультету у зв'язку з організацією з 1 вересня 1975 року на базі механіко-математичного факультету двох факультетів /математичного ф-ту і ф-ту прикладної математики/ до 25 травня 1975 року подати пропозиції про структуру новоутворених факультетів розподіл кафедр між новоутвореними факультетами та їх укомплектування і матеріальної бази.

РЕ К Т О Р

М.МАКСИМОВИЧ

Як все було. Розповідає професор Михайло Ярославович Бартіш, (у 1974 році заступник декана механіко-математичного факультету, ініціатор створення факультету прикладної математики та механіки):

“У 60-тих роках минулого століття значно зросла потреба у спеціалістах з прикладної математики та інформатики. В цей період підготовку таких фахівців в Університеті Франка проводили на механіко-математичному факультеті кафедра обчислювальної математики, відкрита у 1960 році, кафедра прикладної математики, яка розпочала підготовку спеціалістів з прикладної математики з 1970 року та кафедра теорії оптимальних процесів, утворена у 1973 році. Набір на факультет становив 225 студентів, з яких лише 50 прикладників. Питання про відкриття нового факультету не стояло, хоча названі кафедри активно працювали по підготовці спеціалістів з прикладної математики та інформатики. В перспективі таке питання проглядалось. І ось настав такий час. Лютий 1974 року, засідання деканів університету. Ректор професор М.Г. Максимович інформує про план набору на 1974/75 навчальний рік. Набір на механіко-математичний факультет становить 275 студентів, оскільки збільшено набір на спеціальність “прикладна математика” до 100 осіб. Простий підрахунок показує, що при утворенні двох факультетів, механіко-математичний факультет посідає друге місце за обсягом набору, а факультет прикладної математики - шосте місце серед усіх факультетів університету. Заступник декана (декан у відпустці), представник кафедри теорії оптимальних процесів, звертається до ректора: “Може доцільно відкрити новий факультет - прикладної математики”. Відповідь: “Обговоріть це на факультеті.” Керівництву факультету вдалось сповільнити процес утворення нового факультету (деканом був математик), але лише на рік. З 1975 року в університеті почали працювати математичний факультет і факультет прикладної математики та механіки.”

На момент створення факультет прикладної математики та механіки об'єднував чотири кафедри - обчислювальної математики, прикладної математики, теорії оптимальних процесів та механіки.

За 50 років життя факультет тричі поміняв назву, вдвічі збільшилася кількість кафедр, структура факультету поповнилася вісьмома навчально-методичними лабораторіями і трьома науково-дослідними.

Тепер про всі ці структурні зміни більш детально.

Становлення і розвиток факультету прикладної математики і інформатики

1 вересня 1975 року, після трьох напружених місяців розподілів між материнським механіко-математичним і новоствореним факультетом прикладної математики та механіки кадрових, матеріальних, територіальних (аудиторний фонд, приміщення кафедр, деканату і т.д.) ресурсів розпочинається реальна навчальна, методична, наукова і громадська робота факультету прикладної математики та механіки.

На всіх п'яти курсах стаціонарного навчання було по чотири групи студентів (плановий обсяг набору складав 100 осіб) і одна група вечірньої форми навчання. Кожна з груп стаціонару спеціалізувалась за однією з перерахованих вище кафедр, а студенти вечірньої форми по чергово були закріплені – один курс за кафедрою прикладної математики, наступний – за кафедрою теорії оптимальних процесів. Заочної форми навчання на факультеті не було.

Першим деканом факультету було обрано професора О.М. Костовського (1975–78). Далі деканами факультету були Д.В. Гриліцький (1978–87), М.Я. Бартіш (1987–1996), Я.Г. Савула (1996-2015), з 2016 факультет очолює І.І. Дияк.

О.М.Коствський

Д.В.Гриліцький

М.Я.Бартіш

Я.Г.Савула

І.І.Дияк

Оскільки саме кафедри повністю забезпечують навчально-методичну, наукову і виховну роботу студентів факультету, зупинимося на їх описі в хронологічному порядку створення.

Кафедра обчислювальної математики заснована 1960 р. на механіко-математичному факультеті - перша в західних областях України в царині

обчислювальної математики. У різні роки її очолювали: професор О.М. Костовський (1960–78), доцент А.І. Кардаш (1978–83), доцент Й.В. Людкевич (1983–91), доцент І.І. Чулик (1991–93), професор Г.Г. Цегелик (1993–2000), з 2000 очолює професор Р.С. Хапко. Впродовж усіх п'ятидесяти років кафедра забезпечує підготовку фахівців за спеціальністю “прикладна математика”.

Кафедра прикладної математики створена у 1963 році як кафедра загальної механіки та гідроаеромеханіки на механіко-математичному факультеті, яку у 1970 році перейменовано на кафедру прикладної математики. Її очолювали професор Н.П. Флейшман (1963-88), професор Я.Г. Савула (1988-2021), з 2021 очолює доцент Ю.О. Ящук. Кафедра також забезпечує підготовку фахівців за спеціальністю “прикладна математика”.

Кафедра теорії оптимальних процесів створена у 1973 році. Її очолювали: доцент З.О. Мельник (1973-75), професор М.Я. Бартіш (1975-86, 1991-2018), доцент Ю.М. Щербина (1986-91), з 2018 очолює професор С.М. Шахно. До 2000-х років кафедра забезпечувала підготовку фахівців за спеціальністю “прикладна математика”, згодом - “інформатика”, а нині - за спеціальністю “системний аналіз”.

Кафедра механіки після багатьох попередніх переіменувань і переформатувань (1939-1970 роки) отримала свою актуальну назву у 1970 році. За час перебування в структурі факультету прикладної математики та механіки (1975-1988 роки) кафедру очолював професор Д.В. Гриліцький (1967—1992). Кафедра забезпечувала підготовку фахівців зі спеціальності “механіка”.

У 1988 році згідно Наказу ректора №657 від 20.04.1988 року, математичний факультет знову став механіко-математичним, а факультет прикладної математики та механіки був переіменований у **факультет прикладної математики**. У структурі факультету залишилися три базові кафедри.

Впродовж усіх років при кожній з кафедр плідно працювала аспірантура. Щорічно кандидатські дисертації захищали молоді викладачі і випускники аспірантури. Цього було достатньо, щоб впродовж наступних п'ятнадцяти років на базі кожної з кафедр створити нову, а кафедра обчислювальної

математики стала основою навіть для двох нових потужних кафедр. Кількість абітурієнтів, бажаючих вчитися на факультеті, зростала. На часі стало відкриття нової спеціальності – інформатика. І ось:

Кафедра програмування створена у 1989 році на базі кафедри обчислювальної математики (навіть спільне приміщення кафедри було просто розділене на два). Її очолювали: професор М.М. Войтович (1989-1999), професор В.С. Височанський (1999-2011), з 2011 очолює доцент С.А. Ярошко. Кафедра забезпечувала підготовку фахівців за спеціальністю “інформатика”, нині – за спеціальностями “комп’ютерні науки” та “середня освіта” (інформатика). Здобувати спеціальність “середня освіта” (інформатика) кваліфікаційного рівня магістр можна і заочно.

У 90-і роки минулого століття назва факультету прикладної математики вже не покривала всі аспекти підготовки фахівців і сфери їх діяльності. На часі стало переіменування факультету. На підставі рішення вченої Ради Львівського державного університету імені Івана Франка від 17 травня 1995 року згідно Наказу ректора №725 від 26.05.1995 факультет отримав назву факультет **прикладної математики та інформатики**, яка є актуальною і сьогодні.

У цьому ж 1995 році на базі кафедри прикладної математики створена **кафедра інформаційних систем**. Від часу заснування і до 2024 року кафедру очолював професор Г.А. Шинкаренко, а з 2024 року завідувачем кафедри є доцент В.М. Горlach. Кафедра забезпечувала підготовку фахівців за спеціальністю “інформатика”, нині – за спеціальністю “комп’ютерні науки”.

Кафедра математичного моделювання соціально-економічних процесів створена у 2000 році шляхом поділу кафедр обчислювальної математики та програмування на три кафедри. Її очолив професор Г.Г. Цегелик (2000-2017), а з 2017 – професор П.С. Сеньо. Початково кафедра забезпечувала підготовку фахівців за спеціальністю “соціальна інформатика”, а нині забезпечує підготовку фахівців за спеціальністю “системний аналіз”.

Кафедра дискретного аналізу та інтелектуальних систем створена у 2003 році на базі кафедри теорії оптимальних процесів. Від дня заснування кафедру очолює професор М.М. Притула. Кафедра забезпечувала підготовку фахівців за спеціальністю “інформатика”, нині – за спеціальністю “комп’ютерні науки”.

У 2018 році в межах спеціальності “комп’ютерні науки” на кафедрі інформаційних систем було запроваджено внутрішню спеціалізацію “кібербезпека і захист даних”. Вже наступного року факультет отримав ліцензію на провадження освітньої діяльності для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю “кібербезпека” в галузі знань “Інформаційні технології”. Для провадження цієї освітньої програми було створено у 2022 році **кафедру кібербезпеки**. Очолює кафедру професор П.С. Венгерський. Кафедра забезпечує підготовку фахівців за спеціальністю “кібербезпека і захист інформації”

Навчальний процес. Від КСУЯПС до Болонської системи

Навчальний процес кінця минулого століття і сьогодні різняться доволі сильно. Це цілком природно. Розвиток матеріально-технічної бази, комп'ютерної техніки і IT-технологій спонукав до постійного оновлення організації навчального процесу.

Перші 10-15 років організація освітнього процесу базувалася на КСУЯПС – комплексній системі управління якістю підготовки спеціалістів (протягом семестру здійснювався строгий поточний контроль з усіх предметів; оцінки результатів поточного контролю всіх студентів факультету вивішували на дошку оголошень, виділяючи різними кольорами оцінки. Студентам, які отримали усі поточні оцінки з предмету “відмінно”, іспит зараховували автоматично). Публічне оголошення оцінок для широкого загалу є абсолютною протиприродою сьогоднішньому приватному інформуванню про успіхи студентів у навчанні.

Навчання на факультеті здійснювалось у двох формах - стаціонарній і вечірній. Спочатку про вечірню форму навчання. Студенти вечірньої форми навчання для здобуття кваліфікаційного рівня спеціаліст (іншого тоді не було) вчилися 6 років. Вони мали по 2 пари на день з 19.00 до 22.20 год. Навчальна програма охоплювала ті самі предмети, що і для студентів денної форми навчання. Навчатися на вечірній формі могли тільки ті молоді люди, які мали постійне місце праці. Часом траплялися випадки, коли студенти в аудиторії були старшими по віку за своїх викладачів. Студенти, які закінчили навчання на вечірній формі, не поступалися за рівнем кваліфікації випускникам стаціонару. Крайній набір студентів на вечірню форму був у 1991 році. Вечірнє відділення закрили з огляду на те, що суттєво зменшилася кількість бажаючих здобувати освіту і водночас працювати.

Спогадами про вечірнє відділення ділиться професор Георгій Шинкаренко, у 1980-х роках заступник декана по вечірній формі навчання:

“Навчатися ввечері після повноцінного робочого дня було дуже складно – практично на підготовку до занять залишалися лише вихідні дні тижня. Такий спосіб життя вимагав від студентів як жорсткої організації свого часу, так і належної мотивації. Не дивно, що студенти вечірнього навчання як правило були

згуртованими, цінували дружню підтримку колег, викладачів і деканату в особі методиста Любові Василівни Решетівської.

Наприклад, один із моїх студентів вдень працював прорабом на великому будівництві. Йому вистачало енергії для активної початкової пари, на другій парі він часом засинав і на цей випадок він заздалегідь просив сусіда його будити. Разом із цим він завершив навчання з відзнакою за відмінні знання.

Якось на першому занятті з програмування я зауважив жінку віку моєї мами – вона завжди сиділа за першою партою, настільки уважно слухала і виконувала завдання, що я боявся в її сторону глянути. Зрештою, на мою цікавість вона відповіла, що вона є вчителькою математики у Винниках і, хоч їй до пенсії лишилося декілька років, вона хотіла б також вести заняття з інформатики, бо за цією наукою велике майбутнє.

Цей гарт, знання і набутий досвід багатьом з наших випускників допоміг в розбудові майбутньої кар'єри. Наприклад, М. Тихан і П. Данчак згодом захистили кандидатські і докторські дисертації, а Ольга Коссак, Ірина Бернакевич та Романна Малець захистили дисертації на звання кандидата фізико-математичних наук і стали доцентками нашого факультету”.

Щодо денної форми, то повний курс навчання тривав п'ять років і після його завершення випускники здобували кваліфікаційний рівень “спеціаліст”. Навчальний день суттєво не відрізнявся, зазвичай по 3 пари, правда пари тривали по 1,5 години – 45 хвилин, 5 хвилин перерва і знову 45 хвилин. Розклад : 9.30-11.05; 11.35-13.10; 13.25-15.00. Четверта пара починалася о 15.20, але це було не часто. Про навчання в другу зміну ніхто не чув, та і груп на кожному курсі було всього по чотири, а територія факультету була та ж, що і нині, при чотирнадцяти групах на курсі.

Коротко про матеріально-технічну базу в перші 10-15 років життя факультету. В обчислювальному центрі університету були перші ЕОМ – Мінськ22, М222, ЕС1022. Студенти вчилися програмувати в кодах машини, перші мови програмування – бейсік, алгол, фортран, паскаль. Аби перевірити роботу програми, - записували код на спеціальному бланку і в папочці здавали оператору ОЦ, щоб там спочатку на перфострічці, згодом на перфокартах цей код набивали на спеціальних перфораторах. Папочку з набраним кодом Вам повертали. Тоді Ви повторно її здавали на виконання. Отримали потрібний результат, чудово, ні, – шукаєте помилку в коді і знову все по колу.

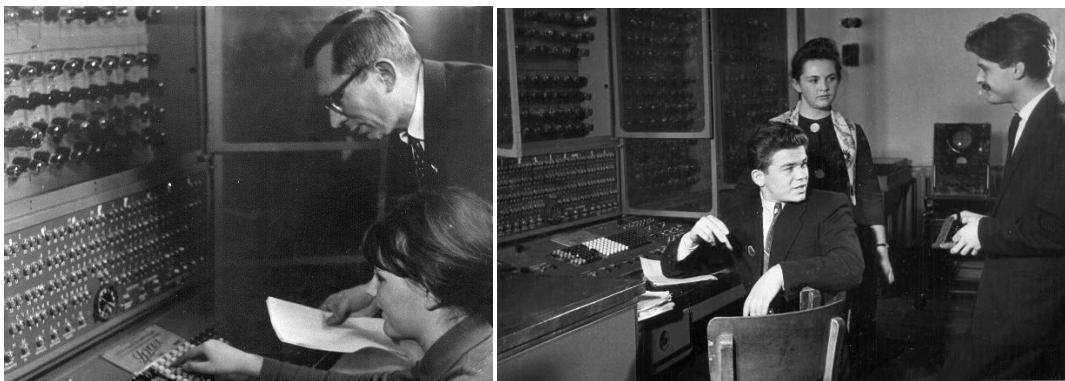

На фото процес запуску програми на ЕОМ Мінськ-22. Справа-пристрій для введення інформації на перфострічці.

У розпорядженні факультету була одна ЕОМ Наїрі. Цей процес описуємо тут виключно для того, аби сьогоднішні студенти оцінили свої можливості з персональними ноутбуками і можливостями дистанційного навчання. Ситуація почала змінюватися з 90-х років з придбанням університетом ЕОМ ЕС1045 з віддаленими робочими станціями, а згодом перші персональні комп'ютери типу IBM PC/AT-386, Pentium, перші комп'ютерні класи. У 1989 році при факультеті було створено першу комп'ютерну лабораторію – міжфакультетську лабораторію міні ЕОМ. Згодом, у 1997 році, лабораторія була обладнана сучасною комп'ютерною технікою і отримала назву Лабораторія інформаційних технологій

Розповідає доцент кафедри програмування Роман Рикалюк, у 1991-2005 роках - директор інформаційно-обчислювального центру:

“Насамперед зауважу, що підготовка фахівців з обчислювальної техніки розпочалася ще у надрах факультету попередника. У 1959 році Університет отримав першу на території Західної України електронну обчислювальну машину «Урал-1» (лампова, швидкодія 100 операцій за секунду), експлуатація якої була завершена у 1970 році. Починаючи з цього часу наші студенти під керівництвом викладачів кафедри обчислювальної математики отримали доступ до обчислювальних ресурсів.

На фото проф. Олександр Костовський та доц. Михайло Бартіш за пультом ЕОМ «Урал-1» консультують студентів.

Починаючи з 1975 року в обчислювальному центрі були запущені в дію машини серії ЕС (ЕС-1022 (зав.№70) – 1975-1988рр., ЕС-1022 (зав.№1034) – 1984-1992рр., ЕС-1045 – 1984-1996рр.). Це ЕОМ зі змінною адресністю, з використанням інтегральних схем та значної (на той час) за обсягом оперативної пам'яті, наявністю потужних операційних систем, використанням апарату розділеного часу та ін. Одна з найпотужніших із них - ЕС-1045, логічна структура якої повністю відповідала вимогам до Ряду 2, окрім збільшення швидкодії (540 – 880 тис. операцій за секунду) ця ЕОМ вирізнялася ще низкою цікавих архітектурних вирішень (розширений набір команд (130); напівпровідникова оперативна пам'ять 4 Мбайт; засоби віртуальної пам'яті, які давали змогу моделювати оперативну пам'ять на змінних магнітних дисках до 16 Мбайт на задачу; можливість побудови двопроцесорних систем з спільним полем основної і зовнішньої пам'яті під керуванням однієї операційної системи; швидкодійні канали (байт-мультиплексний та блок-мультиплексний), які забезпечували приєднання до ЕОМ широкого набору периферійних пристроїв.

Програмне забезпечення містило операційну систему і комплекти програм технічного обслуговування. Операційна система, окрім організації віртуальної пам'яті, забезпечувала функціонування пристроїв телеобробки і машинної графіки, роботу у режимі розділення часу а також використання ефективних трансляторів з головних мов програмування – ПЛ-1, КОБОЛ, ФОРТРАН, АЛГОЛ-60, РПГ, Асемблер. Програмування прикладних задач забезпечувалося власним методичним матеріалом, який розроблявся працівниками обчислювального центру та факультету.

На фото відлагодження програм на ЕОМ ЕС-1022 та ЕС-1045.

З 1991 року Університет отримав доступ до користування електронною поштою, з січня 1996 року в ІОЦ функціонує вузол зв'язку з всесвітньою інформаційно-пошуковою мережею Інтернет”.

Початок цій події закладено у 1995 р., коли під керівництвом проф. Я.Г. Савули і, завдяки гранту “Підтримка приєднання Львівського державного університету до мережі Internet” фонду “Євразія” зроблений якісно новий крок у розвитку інформаційних технологій у Львівському університеті – отримали доступ до мережі Інтернет. Жодних соціальних мереж на той час не було. Першим прототипом мережі була система ICQ, так звана “аська” ☺

Після 2000 року починається період майже революційних змін – стрімкий прогрес у розвитку комп’ютерної техніки, ІТ-технологій. Тісна співпраця з ІТ-фірмами, керівниками яких стали успішні випускники факультету, сприяла тому, що на факультеті було створено ряд навчальних лабораторій, оснащених найновішою комп’ютерною технікою зі швидкісним доступом до мережі Інтернет, мультимедійними проєкторами та ліцензійним програмним забезпеченням. Оновленню комп’ютерного обладнання в лабораторіях сприяють ІТ-компанії Softserve, EPAM, N-iX, ABTOSoftware, Intellias та інші. Хронологія створення комп’ютерних лабораторій:

2003 рік – при кафедрі обчислювальної математики створено навчальну лабораторію комп’ютерного моделювання; 2008 рік – при кафедрі теорії оптимальних процесів створено лабораторію системного аналізу; 2012 рік –

при кафедрі програмування створено лабораторію програмування; 2015 рік – лабораторія персональних ЕОМ змінила назву на лабораторію математичного та комп'ютерного моделювання і була закріплена за кафедрою математичного моделювання соціально-економічних процесів, а лабораторія інформаційних технологій була закріплена за кафедрою прикладної математики; у 2017 році створено лабораторію інформаційних систем, у 2023 – IntelliMapLab. І ось найсвіжіша інформація – 25 березня 2025 року відкрито лабораторію кібербезпеки та захисту інформації.

Професор Ярема Савула читає лекцію в лабораторії інформаційних технологій

Факультет активно співпрацює з Львівським ІТ-кластером у напрямку оновлення та започаткування нових освітніх програм. Так, починаючи з 2017 року, кардинально оновлені програми за спеціальностями “комп’ютерні науки” та “системний аналіз (DataScience)”, а у 2019 році відкрита нова освітня програма за спеціальністю “кібербезпека”. З 2019 року факультет співпрацює з компанією Softserve у впровадженні освітньої програми з елементами дуальної освіти за спеціальністю “комп’ютерні науки”.

Болонський процес - це суттєва освітня реформа, яка радикально змінила навчальний процес. Після 2005 року кваліфікаційний рівень випускників вже не обмежувався терміном “спеціаліст”. Після чотирьох років навчання випускники здобували рівень бакалавра, а після п’яти – спеціаліста або магістра. В перші роки запровадження Болонської системи вступних випробувань в магістратуру ще не було. Це право здобували 25% випускників бакалаврату згідно рейтингових списків. Змінилася шкала оцінювання. Тепер студенти могли набрати до 50 балів протягом семестру і до 50 балів на іспиті. Ще нещодавній п’ятірці – “відмінно” ставиться у відповідність сума балів в діапазоні 90-100 балів – “А” за шкалою ECTS. Цей принцип оцінювання рівня знань діє і донині. У 2014 році в Україні був прийнятий закон, згідно з яким бакалаврат — закінчена вища освіта, а магістратура — академічний ступінь рівнем вище. Період навчання в магістратурі для всіх спеціальностей складає 1 рік 4 місяці, (або 1 рік 9 місяців роки для однієї групи магістрів з прикладної математики). Відповідно, для вступу на магістратуру потрібно було здавати два іспити – фаховий та з іноземної мови. З 2019 року іспит з іноземної мови вже складають в рамках EBI – єдиний вступний іспит. В рамках Європейської програми мобільності студенти факультету можуть семестр, або навчальний рік вчитися у закордонних або інших вітчизняних вузах і згодом продовжувати навчання в університеті. У цій програмі приймають участь як студенти, так і викладачі. Магістранти можуть навчатися за кордоном в рамках програм Erasmus Mundus. Впродовж 2008-2019 року магістранти, які пройшли конкурсний відбір, навчалися на дворічній програмі *MathMods (Mathematical Modelling in Engineering)*. За два роки навчання вони мали можливість посеместрово навчатися університетах трьох країн Європи (Л’Аквілла (Італія), Гамбург (Німеччина), Ніцца (Франція), Ганновер (Німеччина), Гранада (Іспанія).

Ще одна важлива новація в царині підготовки магістрів – це можливість отримання подвійного диплома.

Про історію міжнародних зв’язків з університетом Л’Аквілла і подвійний диплом розповідає доцент Юрій Ящук, завідувач кафедри прикладної математики:

«У 2013 році Львівський Університет підписав меморандум про співпрацю з Університетом Л’Аквіли (Італія), одним із найважливіших наслідків якої стала

можливість поєднати навчальні програми двох університетів в одну спільну дворічну схему із взаємним визнанням результатів навчання. Таким чином, магістранти спеціальності «Прикладна математика» мають змогу один рік навчатися на факультеті ПМІ і один рік – в Італії. Після успішного завершення навчання і захисту магістерської роботи випускники отримують дипломи обох вузів. Впровадження такого проєкту вимагало ґрунтовної підготовки зі сторони факультету. Лише узгодження критеріїв оцінювання і переведення балів між українською 100-бальною шкалою та італійською 30-бальною зайняло близько двох тижнів. Кожна освітня траєкторія була виокремлена в окремий навчальний план, були налагоджені процеси конкурсного відбору учасників та їхнього подальшого супроводу. У 2015 р. перші четверо студентів ЛНУ були відряджені до Італії для навчання за цією програмою, а уже за три роки Львівський університет приймав на навчання перших іноземних студентів. З цією метою другий рік магістратури спеціальності Прикладна математика в ЛНУ було переведено на англійську мову викладання. Програма подвійних дипломів отримала назву *InterMaths – Interdisciplinary Mathematics and Applications*, і стала однією із складових цілого комплексу міжнародних освітніх програм, започаткованих консорціумом університетів Львова, Л'Аквіли, Брно та Катовіц. Учасники активно працювали над розширенням консорціуму, долучаючи інші університети як з України, так і з інших країн, і станом на 2025 р. ребрендований консорціум *RealMaths – Mathematics for Real World Applications* – налічує 19 університетів із різних країн: від Канади до В'єтнаму. На жаль, з часу повномасштабного вторгнення ЛНУ не приймає на навчання іноземних студентів з міркувань їхньої безпеки»

Вручення дипломів Університету Л'Аквіли учасникам програми InterMaths. Л'Аквіла, 2022 р.

Перший захист магістерських робіт за програмою подвійних дипломів InterMaths. Львів, 2017 р.

Навчально-методична робота

Впродовж усіх 50 років завдання і суть навчально-методичної роботи не змінювались. Факультет забезпечує якісну підготовку фахівців, застосовуючи найсучасніші методи навчання, постійно оновлюючи навчальні програми, публікуючи авторські підручники і посібники.

Перші тринадцять років факультет випускав фахівців із спеціальностей прикладна математика, механіка. Згодом – прикладна математика, інформатика, після 2000 року додалися ще дві спеціальності - соціальна інформатика і системний аналіз. Станом на 2025 рік факультет готує бакалаврів і магістрів з прикладної математики, комп'ютерних наук, системного аналізу, кібербезпеки та захисту інформації, середньої освіти (інформатика).

Навчальні програми оновлюються постійно, і охоплюють усі найновіші досягнення науки і технологій. Відповідно, фахові дисципліни актуалізуються щорічно, однак низка базових нормативних математичних курсів (звісно, з осучасненням матеріалу) читається впродовж усіх п'ятидесяти років. Серед них: "Математичний аналіз", "Чисельні методи", "Методи оптимізації", "Дослідження операцій", "Теорія ймовірностей і математична статистика", "Диференціальні рівняння". З переліком актуальних фахових курсів можна ознайомитися на сайті факультету, <https://ami.lnu.edu.ua/academics/navchalni-plany>. Їх кількість дуже велика і щорічно змінюється. Викладання усіх дисциплін підсилюється виданням великої кількості підручників та посібників, низка з яких мають гриф Міністерства освіти і науки України. Кількість опублікованих навчально-методичних матеріалів становить сотні.

З переходом на Болонську систему, кожна дисципліна забезпечується навчально-методичним комплексом. Ще одна важлива справа, передбачена впровадженням цієї системи – це дисципліни вільного вибору студентів, як фахові дисципліни на рівні факультету, так і загальноосвітні на рівні університету.

50 років факультет працює задля основної мети – підготовки фахівців в галузі прикладної математики, системного аналізу, інформаційних технологій, які мають ґрунтовну математичну підготовку. За цей період випущено тисячі

висококваліфікованих спеціалістів, бакалаврів і магістрів, які успішно працювали і працюють в Україні, для України і за межами України.

Коментує доцент Андрій Мельничин (заступник декана з навчально-методичної роботи (у 2015-2024 роках):

“Навчально-методична робота на факультеті прикладної математики та інформатики була і є основною складовою освітнього процесу, що забезпечує його якість та ефективність. Вона охоплює комплекс заходів, спрямованих на планування, організацію, контроль і вдосконалення навчання. Ця діяльність формує фундамент для підготовки висококваліфікованих фахівців із різних спеціальностей відповідно до сучасних вимог суспільства. Вона включає в себе такі важливі аспекти як підготовка навчально-методичного забезпечення дисциплін (розробка робочих та навчальних планів, силабусів, семестрових планів, узгодження кількості годин за формами занять (лекції, практичні, лабораторні), а також організація навчальної, виробничої та переддипломної практик); контроль якості навчального процесу (проведення поточного, підсумкового та державного контролю знань у вигляді кваліфікаційного іспиту чи захисту кваліфікаційних робіт. Також застосовуються механізми внутрішнього моніторингу, анонімного опитування студентів, перевірки навчально-методичних матеріалів. Важливе значення також має зовнішня акредитація освітніх програм.

Що п'ять років проводиться підвищення кваліфікації викладачів шляхом проходження курсів підвищення кваліфікації, стажувань, участі у методичних семінарах кафедр, наукових конференціях.

У зв'язку з пандемією COVID-19, яка розпочалася у березні 2020 року активно почали впроваджуватися інновації в освітньому процесі такі як використання дистанційного навчання на платформах Moodle, Microsoft Teams, Google Classroom, що дало можливість зробити навчання більш доступним та гнучким.

Важливою складовою навчально-методичної роботи факультету є методична діяльність кафедр. Кожна кафедра відповідає за підготовку навчально-методичних матеріалів (методичних вказівок, конспектів лекцій, підручників, посібників, електронних курсів) які затверджуються комісією факультету, до складу якої входять завідувачі кафедр, а очолює її заступник декана з навчально-методичної роботи.

Таким чином якісна організація навчально-методичної роботи на факультеті забезпечує не лише належний рівень підготовки студентів, а й сприяє розвитку викладачів, інноваційності освітнього процесу та конкурентоспроможності факультету загалом”.

Наукова робота

Упродовж усіх 50 років наукова робота є невід'ємною складовою діяльності факультету. Результати наукових досліджень і розробок викладачів і співробітників знаходять своє відображення у матеріалах кандидатських і докторських дисертацій, монографіях і підручниках, статтях і виступах на конференціях, програмах навчальних курсів. Основні форми наукової роботи – це фундаментальні і прикладні дослідження. Студенти теж залучені до дослідницької роботи.

Оскільки факультет прикладної математики та механіки був утворений на базі чотирьох кафедр, які мали свої наукові традиції, то, природно, вони продовжувались у рамках нового факультету.

Під керівництвом професора Д. В. Гриліцького на *кафедрі механіки* розвивалися теоретико-експериментальні методи визначення концентрації напружень, контактні задачі з урахуванням тепловиділення та стирання.

На *кафедрі прикладної математики* сформувався науковий напрям з проблем математичного і комп'ютерного моделювання та оптимізації фізико-механічних полів у суцільних середовищах. Цей науковий напрям базується на науковому доробку професорів Н.П. Флейшмана і Я.Г. Савули та їх учнів. Період діяльності кафедри під керівництвом професора Я.Г. Савули характеризується дослідженнями варіаційно-проекційних методів, методів скінченних та граничних елементів та їх застосуваннями до аналізу та оптимального управління розв'язками задач математичної фізики.

На *кафедрі обчислювальної математики* під керівництвом професора О.М. Костовського сформувався науковий напрям з досліджень діаграм та мажорант Ньютона функцій багатьох змінних. Доцентом Й.В. Людкевичем започатковано і розвинено науковий напрям з числового розв'язування граничних задач математичної фізики. Нині, під керівництвом професора Р.С. Хапка, проводиться робота з розробки математичного та програмного забезпечення для ефективного розв'язування ряду практично необхідних та перспективно важливих граничних задач для рівнянь Лапласа, теплопровідності та телеграфного на основі методів теорії потенціалу;

розв'язування задач лінійної алгебри, рівнянь математичної фізики і задач апроксимації.

Під керівництвом професора М.Я. Бартіша на *кафедрі теорії оптимальних процесів* сформувався науковий напрямок у галузі розв'язування нелінійних функціональних рівнянь і задач на екстремум. На основі розробленої загальної схеми методів типу Ньютона-Канторовича для функціональних рівнянь досліджено нові обчислювальні методи, розроблені методи розв'язування нелінійної задачі про найменші квадрати. Проведена робота з теорії та методів нелінійного програмування, оптимального керування, розв'язані різні технічні та економічні задачі на основі оптимізаційних математичних моделей.

З розвитком факультету і утворенням нових кафедр з уже існуючих, наукова робота продовжувалась як в традиційних так і в нових напрямках. Колектив *кафедри програмування* проводить наукові дослідження в галузі математичного і програмного забезпечення обчислювальних машин і систем. Головними напрямками наукових досліджень є: розробка методики навчання, створення комп'ютерних навчально-тестуючих програм на базі сучасних технологій дистанційного навчання, розвиток числових методів для розв'язування прямих та обернених задач математичної фізики, теорії нелінійних та сингулярних інтегральних рівнянь; розробка та аналіз паралельних алгоритмів і програм для задач чисельного аналізу.

Наукова проблематика *кафедри інформаційних систем* охоплює питання розробки математичного та програмного забезпечення проблемно-орієнтованих систем, серед яких найбільша увага приділяється: проектуванню та програмній реалізації проекційно-сіткових схем, зокрема адаптивних схем методу скінченних елементів, для проведення обчислювального експерименту в еволюційних задачах взаємодії фізико-механічних полів (електромагнітних та механічних полів в піро- та п'єзоелектриках; температурних та механічних полів в пружних тілах, оболонках та рідинах; акустичної взаємодії рідин з пружними тілами та оболонками) та задачах міграції домішок; аналізу моделей та методів специфікації та аналізу програмно-технічних систем критичних за функціональною безпекою; математичному моделюванню нерівноважних фізичних процесів у

середовищах з фрактальною структурою, фізико-інформованому машинному навчанню для дослідження процесів у середовищах з фрактальною структурою; паралельним методам та алгоритмам дослідження стану і процесу функціонування об'єктів складних ієрархічно-мережевих систем, зокрема транспортних, на сучасних обчислювальних засобах.

Наукова тематика *кафедри математичного моделювання соціально-економічних процесів* охоплює проблеми оптимізації сучасних інформаційних технологій, математичне моделювання інформаційних, економічних і соціальних процесів, теорію неklasичних мажорант і діаграм Ньютона та її використання для побудови нових чисельних методів розв'язування задач алгебри, математичного аналізу, диференціальних рівнянь та рівнянь математичної фізики, розгорнуті дослідження з інтервального аналізу, побудови математики функціональних інтервалів та методів розв'язування на цій основі детермінованих і стохастичних задач.

На *кафедрі дискретного аналізу та інтелектуальних систем* розвиваються наукові напрями – чисельний аналіз лінійних та нелінійних динамічних систем, алгоритмізація процесів прийняття рішень, методи інтегровності нелінійних динамічних систем на функціональних многовидах; теорія і методи нелінійного програмування; системи штучного інтелекту.

Можна виділити два періоди, практично однакових часових рамок (біля 25 років), коли організація наукової роботи на факультеті дещо різнилася. Якщо після 2000-го року наукова робота проводиться в основному в рамках кафедр викладачами, то з 1978 і до 2000 року у штаті співробітників факультету були не тільки науково-педагогічні, але і наукові посади. Це було спричинено викликом часу, - велика кількість актуальних і важливих госпдоговірних і держбюджетних тем вимагала залучення для їх виконання, окрім викладачів і студентів, великої кількості штатних наукових співробітників. Перші роки науковці працювали на відповідних кафедрах, а згодом, для ефективної організації наукової роботи були створені науково-дослідні лабораторії - на базі кафедри механіки у 1981 році НДЛ-61 «Міцність елементів конструкцій», завідувач доктор фізико-математичних наук Д.В. Гриліцький; у 1982 році на базі кафедри прикладної математики - НДЛ-62 "Числових методів у прикладній математиці", яку очолив кандидат фізико-математичних наук

В.В. Карпов і у 1989 році при кафедрі теорії оптимальних процесів - НДЛ-63 "Систем і методів обробки інформації", завідувачем якої став кандидат фізико-математичних наук С.М. Шахно. Лабораторії були створені при названих кафедрах, однак до їх складу входили співробітники і інших кафедр факультету. Можна сказати, що ці лабораторії були кузницею науково-педагогічних кадрів, бо з часом більшість співробітників НДЛ перейшли на викладацьку роботу. Спільною працею викладачів і науковців факультету було виконано десятки госпдоговірних і держбюджетних тем і поповнено бюджет університету на десятки тисяч рублів, а згодом карбованців. На жаль, у 1998-2000 роках фінансування державою науки різко зменшилось, і науково-дослідні лабораторії на факультеті були ліквідовані.

Про успіхи і проблеми наукової роботи в цей період розповідає кандидат фізико-математичних наук Марія Копитко, у 1996 - 2000 роках завідувач НДЛ-62.

«Всі важливі події мають свій початок, розквіт і перехід в іншу якість. Створення факультету співпало з появою нової обчислювальної техніки, розвитком числових методів (у 1974 році Я.Савула і Г.Шинкаренко започаткували науковий семінар "Метод скінченних елементів", Й.Людкевич розвивав числове розв'язування граничних задач математичної фізики, М.Бартіш проводив розв'язування нелінійних функціональних рівнянь і задач на екстремум). Поєднання числових методів і комп'ютерних обчислень дозволяло розв'язувати наукові проблеми, пов'язані з практичними проблемами виробництва. Це в свою чергу привело до укладання госпдоговірних тем з конструкторськими бюро і науково-дослідними інститутами як в Україні, так і в цілому Радянському союзі (ВО Кінескоп, Інститут Держбуду УРСР, Львівський науково-дослідний радіотехнічний інститут, Турбоатом, Машинобудівний завод ім.М.Сухого, Запоріжський завод "Перетворювач", ВО "Іскра", НВО "Система" та інші). Виконання договорів дозволяло залучати нових працівників з числа кращих випускників факультету, викладацькому складу і окремим студентам отримувати додаткове фінансування у розмірі половини окладу. У свою чергу це стимулювало розв'язувати все нові наукові проблеми: від задач статички до динамічних задач, задач про вільні коливання конструкцій, оптимізаційних задач, використання гетерогенних моделей і методів, лінійних і нелінійних задач, задач теорії

надійності. Нові наукові результати давали можливість захищати дисертації на здобуття наукових ступенів кандидатів і докторів наук».

Другий період (після 2000-го року) зумовлений становленням незалежної України і кардинальною перебудовою економіки. Стара система фінансування з часом зникла, а нова привела до утворення приватного сектору і спрямування коштів безпосередньо до виконавців. Господогвірних тем практично не залишилося. Фінансування наукових досліджень здійснюється за кошти державного бюджету і грантових коштів. Зокрема, у 2000-2001рр. група вчених під керівництвом професора Савули Я.Г. отримала перший грант Міністерства освіти та науки України на виконання у рамках міжнародної співпраці між Україною та Угорщиною проекту “Розробка математичних моделей і чисельних схем для розв’язування задач конвективного і дифузійного поширення забруднень”, який виконувався за програмою INTAS. Впродовж цього періоду на факультеті було виконано більше двадцяти держбюджетних тем, біля п’ятидесяти тем в межах робочого часу викладачів і низка грантових проєктів в рамках міжнародного співробітництва.

Після відновлення держави Україна розширилися можливості викладачів стажуватися за кордоном. Співпраця встановлена з Інститутом інформатики Вроцлавського університету, Політехнікою Опольською (Республіка Польща); Кобленц-Ландау університетом (Німеччина); Технічним університетом Кошіце (Словаччина), Технологічним університетом Відня (Австрія) та багатьма іншими.

З 1993 року факультет щорічно проводить Всеукраїнську конференцію “Сучасні проблеми прикладної математики та інформатики”. Результати наукових досліджень публікують у вітчизняних та зарубіжних наукових виданнях. Впродовж усіх 50 років науковці факультету мають можливість публікувати свої праці у “Віснику Львівського університету”, до 1998 року – “Серія механіко-математична”; з 1999 року – [“Серія прикладна математика та інформатика”](#). З 1997 року по 2021 рік кафедра обчислювальної математики видавала “Журнал обчислювальної та прикладної математики” (серія “Обчислювальна математика”), який згодом пройшов ребрендинг і з 2023 року спільно з Інститутом математики НАН України кафедра видає журнал [“Journal of Applied and Numerical Analysis”](#), (JANA), “Журнал Прикладного та

Чисельного Аналізу”, що індексується в наукометричній базі даних Web of Science.

Вагомим доробком викладачів факультету є більше десяти захищених докторських дисертацій та більше сотні кандидатських, опубліковано понад тридцять монографій, 75 підручників і посібників, велика кількість навчально-методичних матеріалів, наукових статей і тез конференцій.

Докторські дисертації захистили: Савула Я.Г. (1986), Шинкаренко Г.А. (1993), Притула М.М. (1998), Бартіш М.Я. (2003), Хапка Р.С. (2005), Нікольський Ю.В. (2010), Шахно С.М. (2012), Венгеський П.С. (2017), Заболоцький Т.М. (2017), Дияк І.І. (2017), Сеньо П.С. (2019).

Слід відзначити значний внесок у розвиток науки України професора Флейшмана Н.П. – 27 захищених кандидатських та 3 докторські дисертації, виконані під його керівництвом, професора Савули Я.Г. – 17 захищених кандидатських дисертацій та одна докторська, професора Шинкаренка Г.А. – 16 кандидатських, професора Цегелика Г.Г. – 14 кандидатських, доцента Людкевича Й.В. – 12 кандидатських, професора Бартіша М.Я. – вісім кандидатських і дві докторські, професора Хапка Р.С. – сім кандидатських, професора Дияка І.І. – п’ять кандидатських і одна докторська, професора Костовського О.М. – чотири кандидатських, професора Войтовича М.М. – чотири кандидатських, професора Притули М.М. – три кандидатських, доцента Остудіна Б.А. – три кандидатських, професора Щербини Ю.М. – дві кандидатські, доцента Мухи І.С. – дві кандидатські, професора Шахна С.М. – одна кандидатська; доцента Вагіна П.П. – одна кандидатська, професора Венгеського П.С. – одна кандидатська, доцента Музичука А.О. – одна кандидатська.

Двоє професорів факультету є Лауреатами Державної премії України в галузі науки і техніки. Це Юрій Миколайович Щербина (2009, за комплекс підручників "Інформатика" у семи книгах) і Роман Степанович Хапка (2012, за цикл наукових праць «Дискретні та функціональні методи теорії наближення та їх застосування»). Ця висока нагорода підкреслює важливість їхнього внеску у розвиток науки та винятковий вклад у підготовку нового покоління вчених.

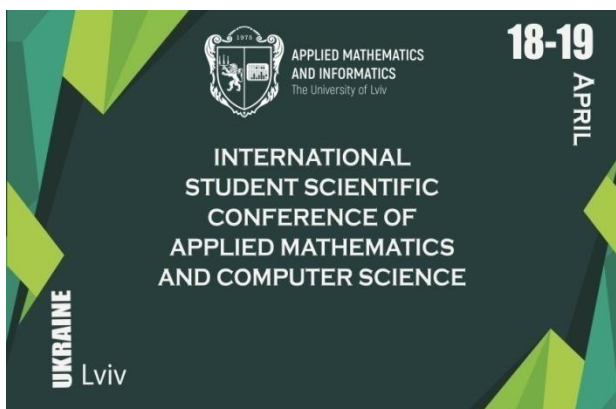
П’ятьом професорам факультету за внесок в розвиток науки й освіти, підготовку наукових кадрів вищої кваліфікації (кандидатів та докторів наук),

довголітню наукову, освітню та громадську діяльність в університеті присвоєно почесне звання Заслужений професор Львівського національного університету імені Івана Франка – Я.Г. Савула (2001), Г.А. Шинкаренко (2006), Г.Г. Цегелик (2008), М.Я. Бартіш (2015), Р.С. Хапко (2021).

Професори М.Я. Бартіш і Я.Г. Савула удостоєні почесних державних звань Заслужений працівник освіти України, а професор Г.Г. Цегелик – Заслужений діяч науки і техніки України.

Звання Академіка Академії наук вищої школи України удостоєні професори М.Я. Бартіш, І.І. Дияк, П.С. Сеньо, Я.М. Чабанюк, С.М. Шахно.

З 1997 року на факультеті щорічно проводиться [Всеукраїнська студентська наукова конференція з прикладної математики та комп'ютерних наук](#). З 2002 року ця конференція отримала статус Міжнародної. За результатами конференції публікуються збірники тез. Найвагоміші результати досліджень студенти публікують у наукових журналах.

*Міжнародна студентська наукова конференція
з прикладної математики і комп'ютерних наук 2019*

Студентський олімпіадний рух

Дуже великим досягненням факультету, можна сказати, візитною карткою є студентський олімпіадний рух.

Розповіддю про організацію студентських олімпіад і успішну підготовку майбутніх її учасників поділився доцент кафедри прикладної математики, у 2008 році золотий призер фіналу світу з програмування за правилами ICPC Василь Білецький:

«Студенти факультету активно беруть участь в олімпіадах та змаганнях з програмування як національного, так і міжнародного рівня.

У 2001 році у Вінниці провели першу Всеукраїнську студентську олімпіаду з програмування за правилами ICPC серед команд українських університетів, що активізувало розвиток олімпіадного руху в Україні, та у Львові зокрема. Починаючи з 2005 року команди ЛНУ є постійними учасниками фіналу Всеукраїнської студентської олімпіади, а у 2007 році студенти нашого факультету вперше стали переможцями та вибороли титул чемпіонів України. Також з 2005 року представники факультету прикладної математики та інформатики беруть участь у півфіналі світу з програмування за правилами ICPC серед команд південно-східної Європи.

У 2007 році чемпіони України стають чемпіонами південно-східної Європи та виборюють право на участь у фіналі світу, що відбувся у 2008 році в Канаді. На фіналі світу наша команда здобуває перший для України комплект золотих медалей. Надалі команди факультету брали участь у фіналах світу у 2011, 2015-2018, 2023-2024 роках, а у 2016 році вибороли бронзові медалі
<https://www.algotester.org.ua/uk/community>

Золоті медалісти фіналу світу 2008 рік: (зліва направо - Остап Коркуна, Василь Білецький, Руслан Бабіля)

Бронзові медалісти фіналу світу 2016 рік: (зліва направо - Роман Білий, Тарас Савіцький, Віталій Герасимів, тренер Василь Білецький)

Успіхи студентів факультету у змаганнях з програмування згуртували однодумців навколо спільного заняття та інтересів. З 2005 року на базі Львівського університету проходять заняття Коледжу алгоритмічного програмування. Коледж - це щотижневі заняття для всіх охочих - школярів, студентів та професіоналів, яких цікавлять алгоритми та спортивне програмування, або які прагнуть підготуватись до олімпіад різного рівня. Мета - отримати теоретичні та практичні навички розв'язування алгоритмічних задач. Більше інформації на сторінці Коледжу <https://algotester.com/college>

Для проведення змагань з програмування та навчальних потреб спільноти студенти факультету створили платформу Алготестер <https://algotester.com/>, котра функціонує з 2013 року. Серед основних напрямків діяльності: підготовка і проведення студентських та учнівських олімпіад з програмування; проведення змагань з машинного навчання та оптимізаційних марафонів; створення та підтримка навчальних матеріалів українською мовою для вивчення алгоритмів та структур даних; проведення очних літніх таборів для підготовки студентів та школярів до олімпіад»

Учасники фіналу Всеукраїнської студентської олімпіади з програмування 2009 року (зліва направо - Руслан Бабіля, Дмитро Дзюма, Андрій Накрийко, Павло Кушнір, Ігор Євчинець, Олександр Воєца)

У листопаді 2024 року факультет був організатором півфіналу чемпіонату світу з алгоритмічного програмування.

Учасники і організатори півфіналу чемпіонату світу з алгоритмічного програмування, 2024 рік.

Зі слів Віталія Кухарського – проректора університету з науково-педагогічної роботи та інформатизації:

«Приймати Півфінал чемпіонату світу з алгоритмічного програмування в час війни, це - щось особливе. 36 команд, понад 100 учасників, розміщення, харчування, комп'ютери в укриттях, додаткові заходи безпеки. Ми це робимо, бо це - ще один вияв нашої стійкості, крок до успіху наших українських студентів на чемпіонаті світу»

Легенди факультету

Легенди факультету – це не просто спогади про минуле, це вшанування тих, хто залишив глибокий слід в історії нашого колективу. Вони — люди, чий досягнення, праця та відданість ідеям науки і освіти стали частиною нашої спадщини. Хоча їх вже немає серед нас, їхній дух і вплив досі відчуються в їхніх учнях, запропонованих наукових теоріях і методиках, опублікованих наукових працях, підручниках, розроблених навчальних курсах. Вони формували не лише освітнє середовище, але й моральні цінності, передавали знання і натхнення наступним поколінням. Ці люди, котрі відійшли у вічність, зробили неймовірно багато для нашого розвитку, і сьогодні ми з вдячністю згадуємо їхній внесок у нашу спільну справу.

Дмитро Володимирович Гриліцький (1924-2020) – видатний український вчений-механік і педагог, один з фундаторів Львівської школи механіки, декан факультету прикладної математики та механіки і багаторічний завідувач кафедри механіки.

Народився Д.В. Гриліцький 04.11.1924 в с. Старики (нині с.м.т. Білогір'я) Білогірського району Хмельницької області.

Закінчив Білогірську середню школу у 1941. У 1944-46 був студентом Кременецького учительського інституту. У 1946-51 навчається на фізико-математичному факультеті Львівського державного університету, після закінчення якого стає аспірантом.

У 1954 Дмитро Володимирович захистив кандидатську дисертацію «Деякі контактні задачі плоскої теорії пружності анізотропних середовищ» (науковий керівник Г.М.Савін). Він був першим з аспірантів Львівського університету, хто захистив дисертацію достроково. У 1965 захистив докторську дисертацію «Застосування інтегральних рівнянь до розв'язування деяких контактних задач теорії пружності».

20 лютого 1981 року Наказом №229 по Університету була утворена науково-дослідна лабораторія (НДЛ-61) «Міцність елементів конструкцій». Це була перша НДЛ на факультеті. Її науковим керівником став професор Д.В.Гриліцький (1981-1985). Виконувались дослідження з держбюджетної та госпдоговірної наук. тематики, серед них кілька першого (найвищого) і другого рівня. Серед замовників досліджень ЦНДІТМаш СРСР, ІПМаш АН України, Ін-т електрозварювання ім. Патона, ВО “Кристал”, Бориславська філія НДІ Хлорпроект, ФМІ АН України, ІППММ АН України, Львівський політехнічний інститут та ін.

Гриліцький Дмитро Володимирович створив наукову школу з теорії пружності і термопружності, концентрації напружень біля тріщин і тонких неоднорідностей, контактних задач пружності і термопружності, гідроакустики, трибології (контактної взаємодії тіл з урахуванням тепловиділення та спрацьовування). Був науковим керівником 26 кандидатів наук та науковим консультантом 4 докторів наук. Відзначений урядовими нагородами та почесними грамотами Президії НАН України. Учасник бойових дій II Св. війни. Нагороджений Орденом Великої вітчизняної війни II ступеня.

Доктор технічних наук (1966), Заслужений працівник вищої школи УРСР (1986), лауреат Премії АН УРСР з механіки ім. О.М. Динника (1987). Член Національного комітету України з теоретичної та прикладної механіки (1992).

Основні наукові зацікавлення – механіка деформівного твердого тіла. Розв’язав новий клас просторових осесиметричних контактних задач теорії пружності і термопружності; одержав розв’язки основних граничних задач теорії пружності для безмежної ізотропної пластини з тріщиною на межі поділу матеріалів; зробив вагомий науковий внесок у розвиток теорії контактних задач з урахуванням тепловиділення та стирання, а також вперше запропонував метод каустик для визначення коефіцієнта інтенсивності напружень у тілах з надрізами та тріщинами. У науковому доробку Дмитра Володимировича – 2 монографії, 5 навчальних посібників і близько 200 інших наукових і науково-методичних публікацій.

Світла пам’ять про Дмитра Володимировича Гриліцького – Людину, Вчителя і Вченого не покине вдячних сердець учнів і колег.

Іван Дмитрович Квіт (1921-1990) – відомий український математик, педагог, кандидат фізико-математичних наук, доцент.

Іван Квіт, нащадок древнього козацького роду, народився 16 листопада 1921 року в с. Поморяни Золочівського району.

Влітку 1940 р. Іван став студентом фізико-математичного факультету Львівського державного університету ім. Івана Франка. Війна перервала навчання, але не змінила твердих намірів юнака, і з 1945 по 1949 рік Іван Дмитрович продовжив навчання на фізико-математичному факультеті. Одразу ж після закінчення університету він вступив до аспірантури на кафедрі теорії ймовірностей. Трирічний термін навчання в аспірантурі завершився в 1952 р. успішним захистом кандидатської дисертації і здобуттям вченого ступеня кандидата фізико-математичних наук.

З вересня 1952 р. Іван Дмитрович Квіт — старший викладач кафедри теорії функцій і теорії ймовірностей, а з 1953 р. і до останніх років життя — доцент Львівського державного університету імені Івана Франка (кафедр теорії функцій і теорії ймовірностей, вищої математики, теорії оптимальних процесів).

Учень академіка Б.В.Гнеденка, Іван Дмитрович Квіт розвивав нові напрямки в теорії ймовірностей, математичній статистиці та теорії надійності. Він опублікував понад 60 наукових праць, із них 13 навчальних посібників, які ще довго будуть зразками методичних розробок.

Математик за фахом, він водночас мав ґрунтовні знання з філософії, літератури, історії. Глибока ерудиція, багаті знання і досвід робили його лекції цікавими, колоритними, незабутніми. Вільно володіючи 8 мовами (українською, російською, польською, англійською, німецькою, французькою, грецькою та латиною), Іван Дмитрович мав прямий доступ до всіх наукових

надбань людства. У науковій бібліотеці університету жоден новий випуск журналу “Technometrics” не залишився поза увагою вченого. На сьогодні огляд іноземної літератури – це буденність, а у сімдесятих - вісімдесятих роках це була розкіш. І для тогочасних студентів був чудовий приклад для наслідування, коли в читальному залі наукової бібліотеки вони повсякчас бачили поважного викладача зі стосом іноземних видань.

Багато років Іван Дмитрович був Ученим секретарем Ради механіко-математичного факультету, заступником декана, членом методичної ради. Він керував важливими науково-дослідними темами, брав участь у розробці Держстандарту з питань надійності будівельних машин.

Тільки з плином часу приходить усвідомлення того, якою потужною особистістю був твій колега, вчитель, наставник. Світла пам'ять про цю чудову Людину назавжди збережеться в наших серцях.

Олександр Микитович Костовський (1917–2005) — видатний український математик, фундатор прикладної математики та кібернетики у Львові.

Народився в м. Керч, дитинство та юність провів у м. Мелітополь. Після закінчення педагогічного інституту у 1941 р. спеціалізувався як викладач математики.

Переживши німецьку окупацію, був мобілізований і відзначився у Другій світовій війні, зокрема отримав орден та кілька медалей. Проявивши неабиякі інженерні здібності, вніс 24 раціоналізаторські пропозиції підчас військової служби.

Після війни навчався в аспірантурі Львівського університету під керівництвом С. Мазура — учня С. Банаха. У 1949 р. захистив кандидатську дисертацію, згодом очолив кафедру обчислювальної математики, ставши її першим завідувачем, та ініціював створення Обчислювального центру у Львівському університеті. Його книжка «Геометричні побудови одним

циркулем» (1959) здобула світове визнання, була перекладена японською, англійською, іспанською, болгарською мовами.

Наукові інтереси О.М. Костовського охоплювали чисельні методи, обчислювальну математику, теорію аналітичних функцій. Він зробив значний внесок у вивчення нулів степеневих і кратних рядів, мажорант Ньютона, теорії діаграм. У 1969 р. захистив докторську дисертацію, а в 1970 отримав вчене звання професора.

У 1975 р. став першим деканом новоствореного факультету прикладної математики та механіки. Читав унікальні курси з сучасних обчислювальних систем, теорії ЕОМ, АСУП, трансляторів, систем керування. Був активним організатором наукового життя, входив до редакцій журналів, методичних рад, очолював секції з кібернетики.

Навіть після виходу на пенсію у 1977 р. залишався активним учасником академічного життя: читав лекції, керував дипломними роботами, виступав опонентом. Його інтелектуальна допитливість та енергія не згасали до останніх років життя. Він є автором ідеї сферографа — інструменту для розв'язання стереометричних задач.

О.М. Костовський залишив глибокий слід в історії української науки як натхненник і просвітник. Його життя — приклад чесності, працелюбності, відданості науці.

Йосиф Васильович Людкевич (1935–2003) — один із провідних українських фахівців з обчислювальної математики, знаний педагог, ініціатор і керівник багатьох наукових досліджень у Львівському університеті імені Івана Франка.

Народився Й.В. Людкевич 29 вересня 1935 року в селі Іванівці Львівської області. Закінчив механіко-математичний факультет Львівського університету у 1960 році з відзнакою. Упродовж кар'єри працював інженером-програмістом, старшим науковим співробітником, завідувачем Обчислювального центру, а з 1983 року — завідувачем кафедри

обчислювальної математики. У 1968 році захистив кандидатську дисертацію, що започаткувала новий напрям в електронній оптиці. Його підхід дозволив формувати неklasичні задачі теорії потенціалу у вигляді інтегральних рівнянь, що мало велике практичне значення для електронної оптики й інших технічних галузей.

Наукова діяльність Йосифа Васильовича охоплювала широкий спектр питань математичної фізики, зокрема чисельне розв'язування крайових задач методом граничних інтегральних рівнянь першого роду в тому числі на розімкнених поверхнях.

Особливу увагу він приділяв підготовці молодих науковців: під його керівництвом захищено понад 15 кандидатських дисертацій за спеціальністю “обчислювальна математика”. Й.В. Людкевич самостійно налагоджував зв'язки з науковими центрами у Києві, Москві, Мінську, Донецьку, Новосибірську, забезпечуючи своїм учням умови для успішного захисту. Його турботливість, принциповість і відданість науці стали взірцем для багатьох поколінь.

Й.В. Людкевич був активним у педагогічній діяльності, понад 25 років читав курси програмування та чисельних методів на факультеті прикладної математики, керував дипломами, активно залучав здібних студентів до наукової роботи. Поза математикою цікавився філософією, історією, читав лекції з історії України та релігії, проводив філософський семінар. Його лекції були яскравими, глибокими й завжди актуальними, виховували патріотизм і наукову допитливість.

Світла пам'ять про Йосифа Васильовича Людкевича — талановитого вченого, душевну людину, невтомного просвітника — назавжди збережеться в серцях його учнів, колег і послідовників.

Ярема Григорович Савула (1946 – 2021) - Заслужений професор Львівського національного університету імені Івана Франка, Заслужений працівник освіти України, академік-засновник Академії Вищої школи, доктор фізико-математичних наук, завідувач кафедри прикладної математики, багаторічний декан факультету прикладної математики та інформатики.

Особливе ставлення до науки, постійне прагнення нового і працелюбність Я.Г. Савули принесли вагомі результати у галузі комп'ютерного моделювання. Ярема Григорович, започаткувавши разом з професором Г.А. Шинкаренком у 1974 році науковий семінар “Метод скінченних елементів”, став піонером, на теренах колишнього Радянського Союзу, розвитку ідей та прикладних застосувань найпоширенішого методу числового моделювання. Перші дослідження були в області математичного моделювання задач статички, динаміки та оптимізації теорії оболонок Кірхгофа-Лява і типу Тимошенка. Розуміючи складність отримання достовірних результатів чисельними методами для тонкостінних елементів конструкцій, особливо в поєднанні з масивними тілами, Я.Г. Савула у 1988 році започатковує науковий напрям гетерогенних математичних моделей, який успішно продовжує розвивати його учень, професор І.І. Дияк.

У рамках наукової школи “Чисельне моделювання та оптимізація фізико-механічних полів” і під керівництвом Я.Г. Савули захистили кандидатські дисертації Г. Шинкаренко, І. Дияк, І. Муха, М. Щербатий, М. Копитко, П. Вагін, А. Дубовик, О. Коссак, І. Будз, Н. Паук, В. Кухарський, Л. Дяконюк, Т. Мандзак, Л. Винницька, А. Стягар, Ю. Турчин, Н. Сподар.

Протягом багатьох років професор Я.Г. Савула активно займався міжнародною науковою діяльністю.

Наукова діяльність Я.Г. Савули упродовж довголітньої роботи у Львівському національному університеті імені Івана Франка тісно пов'язана з викладацькою роботою. Навчальні курси, які читав Ярема Григорович, диктувались майже завжди його науковими інтересами. Ярема Григорович постійно працював над збереженням на факультеті висококваліфікованих кадрів та залученням до роботи молодих талановитих спеціалістів. Під його

керівництвом відкрито нові кафедри та переведено на якісно вищий рівень навчальні комп'ютерні лабораторії.

Професор Я.Г. Савула завжди виявляв суспільну активність. Він багато років був членом Спеціалізованих вчених рад, членом редколегій наукових збірників і журналів. У 1991 - 1997 рр. очолював Спеціалізовану раду при Львівському університеті імені Івана Франка зі захисту кандидатських дисертацій з обчислювальної математики та математичного моделювання. У 1994 р. був обраний членом Національного комітету України з теоретичної та прикладної механіки. Неодноразово був членом експертної ради з прикладної математики та кібернетики ВАК України.

Наум Петрович Флейшман (1921-2022)) — доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри прикладної математики (1963-1989), відомий фахівець в механіці пластин та оболонок з отворами та ребрами жорсткості, видатний педагог і науковий керівник досліджень проблем прикладної та обчислювальної математики, який сформував плідний розвиток факультету прикладної математики та інформатики Університету.

Завдяки тісній співпраці з завідувачем Обчислювального центру доц. Й.В. Людкевичем і проф. О.М. Костовським, Наум Петрович одним з перших в Україні переорієнтував створену ним кафедру загальної механіки і гідромеханіки (1963) на розв'язання складних проблем механіки суцільного середовища з використанням числових методів та обчислювальної техніки. Його невгамовне бажання додати в практику нові факти та ідеї, часом почуті від колег, учнів чи учасників регулярного кафедрального семінару, часто сприймалися за знаки інтуїції, а не результат їх впорядкування і прогнозування нового кроку досліджень. Одним із них став вибір ще майже незнаного в СРСР методу скінченних елементів за основний інструментарій кафедральних досліджень. Наслідки цієї знахідки важко переоцінити: (i) успішне проведення Всесоюзної школи-семінару з МСЕ (1979 р.); (ii) заснування НДЛ-62 з різноманітною тематикою прикладних досліджень на замовлення відомих установ СРСР (1982); (iii) створення його учнями наукової школи *Чисельне*

модельовання та оптимізація фізико-механічних полів, здобуток якої на сьогоднішній день становить більше 50 кандидатських та 3 докторські дисертації. До цього слід долучити понад 200 наукових статей і 2 відомі монографії авторства Наума Петровича, 27 захищених кандидатських та 3 докторські дисертації, виконані під його керівництвом.

За цими скупими рядками ховається 50 років невтомної праці видатного вченого-механіка, вдумливого педагога, фундатора сучасної науки та сучасної освіти, людини з великим серцем, наповненим любов'ю і відданістю справі свого життя.

Студентське життя

Студентське життя – найщасливіші, найромантичніші і найкреативніші роки молодих людей, яким пощастило вчитися на факультеті. На загал, і нині, і 50 років тому, першочерговим пріоритетом для студентів було і є навчання, перші наукові дослідження, конференції, дискусії, громадські активності... Спочатку відзначимо важливі речі, які були незмінними впродовж усіх років життя факультету. В плані студентської наукової роботи факультет і 50 років тому не відставав від нинішнього. Студентські наукові гуртки об'єднували всіх, хто мав бажання глибше занурюватися в науку, заохочувалися захисти курсових і дипломних робіт англійською мовою. Наші студенти впродовж усіх років були активними учасниками олімпіад, конкурсів студентських наукових робіт, університетських мистецьких колективів, зокрема пісні і танцю “Черемош”, згодом капели бандуристів “Зоряниця”, щорічно в деканаті збільшується кількість призових кубків переможців спортивних змагань.

Однак, напевно, нинішні студенти будуть подивовані, коли почують про деякі факти зі студентського життя на факультеті протягом перших десяти-п'ятнадцяти років, до відновлення державності України.

По хронології: 1975-1990 роки. Часи СРСР

Зі сторони студентів організаторами дозвілля, побуту, мистецьких і спортивних заходів, громадських активностей були, як і нині, дві структури – студентський профком - організація студентів, яка щасливо прожила разом з факультетом всі 50 років і успішно продовжує працювати зараз, та комітет комсомолу, який відійшов у небуття разом з Радянським Союзом. Хоча треба віддати належне, факультетський комсомол зовсім не відповідав тим ідеалам, які сповідував СРСР. Практично всі студенти на той час були комсомольцями, але це зовсім не перешкоджало їм бути патріотами України (яка тоді називалася УРСР).

У вересні-жовтні місяці студенти першого, другого, а почасти і третього курсу по 3-4 тижні проводили на польових роботах в колгоспах і радгоспах області. Зазвичай ці «відрядження» відбувалися тоді, коли різко наступали холоди, рано випадав сніг, а врожай був ще на полях. Кожну групу студентів з 15-20 осіб очолював викладач кафедри, по якій група спеціалізувалася.

Зазвичай студенти збирали врожай цукрових чи кормових буряків, але це міг бути і хміль, і овочі. Спільна робота здружувала молодих людей, навіть після важкої праці вдень, ввечері лунав сміх і пісні. Наш факультет працював в селах Скварява, Поморяни, Бортків... Жили студенти в сільських клубах по 50-60 людей в залах, або по хатах селян. Згадує ці трудові десанти Леся Склим, – студентка факультету (1975-1978 роки):

«Коли ми жили в сільських хатах, там було дуже зимно. В кімнаті нас було по 4-5 дівчат. Господарі давали нам найтепліші перини, але висунути з-під перини руку чи ногу було страшно. Зранку і ввечері годували нас господарі, а в обід фірою у великих бідонах вивозили їсти в поле. Для мене, львівської дівчини, це було дуже романтично. Ще, відразу по приїзді, нам видали ватні фуфайки і кирзові чоботи. Зазвичай, чоботи були завеликі. На вулицях було таке болото, що одного разу зранку, коли ми бігли до вантажівки, яка возила нас в поле, мій чобіт залишився в болоті, а нога зовні 😊 ... Минуло 50 років, а спогади найкращі і найсвітліші понині».

Як не дивно, але ці тривалі трудові канікули не мали суттєвого впливу на процес навчання. Семестр не продовжували.

Окрім осінніх трудових десантів варто ще згадати про літні будівельні заgonи. Після складання сесії студенти мали можливість попрацювати у студентських будівельних та сільськогосподарських загонах у різних куточках України і Радянського Союзу – від Львова і області до Херсонської, Миколаївської областей та Вологди, Тюмені, Чити. (У сільськогосподарських, зазвичай, примусово).

Будівельні заgonи працювали впродовж усіх років СРСР. Оголошення з розділу «Хроніки» університетської газети «За Радянську науку» 1988 рік: "Розпочали підготовку до третього трудового семестру студенти факультетів математичного, прикладної математики і механіки. Комсомольські організації цих факультетів оголосили прийом заяв майбутніх бійців будівельних заgonів".

Про організацію і роботу чоловічого будівельного заgonу в Тюмені, (з пісні слів не викинеш, москалі не годні були справитись без наших рук, але тоді це сприймалося зовсім інакше) розповідає його учасник, перший профорг факультету - Степан Шахно (1975-1977 роки навчання на факультеті), (нині професор, завідувач кафедри теорії оптимальних процесів):

“Для поїздки у Тюмень формувалися будівельні загони зі студентів різних факультетів, по 30-40 студентів кожен. Доповнювали загін кілька студенток-поварів. За два тижні на місце майбутньої дислокації виїжджала група квартир'єрів, завданням якої було облаштування місця проживання будзагонівців. Це зазвичай встановлення армійських 20-місних палаток, розкладачок для сну, облаштування кухонь та туалетів. Хто їхав у будзагін, складав достроково на кілька тижнів екзамени. Загін працював близько 2 місяців, без дороги. До Тюмені формувалися цілі поїзди, які їхали до кінцевої точки до тижня часу. Плацкартні вагони, по 8 студентів у купе. Уже з Тюмені окремі загони роз'їжджались по місцях дислокації кораблями, автомашинами-всюдиходами. Наш загін готував місце під електричну підстанцію, резервуари для нафти. За роботу студенти отримували платню. Можна було заробити за літо суму, яка дорівнювала стипендії за два роки. Напрацьовані, змучені, але поверталися задоволені від того, що ми заробили гроші для продовження навчання. Адже далеко не всі мали можливість брати гроші від батьків на проживання у місті”.

Ще один факт зі студентського життя тих часів: студентський факультетський хор. Цю мистецьку структуру формували добровільно-примусово, але хор був, його склад налічував 50-60 людей. Репетиції відбувалися або в 146 аудиторії, або в Актівій Залі університету. Регулярно відбувалися творчі змагання і фестивалі хорів різних факультетів. Першим керівником нашого хору був молодий співак Іван Попович. Правда, він керував хором недовго, згодом прислав іншого митця, імені якого у факультетському літописі не збереглося. Від когорта викладачів курували цей процес Йосип Людкевич та Ігор Дудзяний, а зі сторони студентів – студентський профком.

Перший День факультету (День прикладника) був проведений у грудні 1979 року. Про його цікавинки розповідає завідувач кафедри інформаційних систем, доцент Віталій Горlach (1977-1982 роки навчання), безпосередній організатор та учасник події.

“У 1978-1980 роках я очолював комітет комсомолу факультету. Ми, студенти прикладної, заздрили математичному факультету, який багато років проводив день математика і перейняли ідеєю організувати День прикладника. На факультет приходили паперові листи-запрошення на подібні події в інших університетах. Так делегації наших студентів, погоджені з деканатом факультету, відвідували, зокрема День факультету кібернетики Київського

університету, День математика Вільнюського університету. Університет оплачував видатки на ці поїздки – проїзд, проживання у гостьових гуртожитських кімнатах та добові. Зібраний досвід та бурхлива фантазія студентського оргкомітету, до якого залучились студенти практично всіх курсів, дозволила організувати незабутнє свято. Деканат погодився відмінити всі заняття в цей день. Діяла власна валюта – 1 Прима (було підготовлено багато перфокарт, на яких було пробито дірочками саме цей номінал). Для купівлі валюти Дня прикладника була виділена окрема аудиторія, курс складав 1 карбованець – 1 Прима. Звичайна стипендія у той час складала 40, а підвищена – 50 карбованців. За Прими можна було купити соки-води, печенька в авд. 270, з якої було винесено багато парт. Там же до обіду діяв Паноптикум – виставка всього, що увечері можна було придбати на аукціоні в Актовій залі за Прими. Серед експонатів були жилетка доцента Юрія Щербини (він був у той час заступником декана), зі спеціально зробленою дірочкою в області серця з поясненням "прострелена під час захисту дисертації", дитячі фото викладачів, сокира з жмутом волосся приклеєним до неї червоною фарбою як "виховне знаряддя деканату" та багато інших цікавих експонатів. Найбільш вражали білі футболки з принтами профілів найпопулярніших факультетських викладачів. У ті роки футболки з принтами були просто невідомі та недоступні для мешканців СРСР. Весь факультет був прикрашений жартівливими лозунгами-банерами та відомими цитатами викладачів. На дверях усіх кафедр були розміщені альтернативні назви, наприклад, кафедра прикладної математики була перейменована у кафедру прикладної та декоративної математики (у той час Академія мистецтв мала назву Інститут прикладного та декоративного мистецтва). Далі події переносились у Актову залу Університету, де спочатку відбувалась жартівлива пресконференція викладачів зі студентами, виступи студентів зі скетчами (про цей термін тоді ніхто не знав) і, на кінець, аукціон з розпродажу експонатів Паноптикуму. Вів аукціон та стукав молотком по трибуні, на той час, доцент Петро Сеньо. Свято закінчилось вечірньою дискотекою в Клубі міліції (тепер Ощадбанк на вулиці Січових Стрільців)".

Завдяки архівним пошукам учасників медіа-комітету Студентської ради факультету хочеться зацитувати ще один цікавий факт з розділу «Хроніки» газети «За Радянську науку» 1988 року: "На факультеті прикладної математики розпочалася підготовка до святкування 1000-ліття запровадження рахівниці на Русі. У зв'язку з цим оголошено конкурс на кращий герб, гімн, прапор

факультету. Конкурентоспроможних ідей щодо проведення свята від викладачів, співробітників, студентів факультету тиждень чекатиме оргкомітет свята. Свято, очевидно, готують оптимісти й на подібних сподіваються, бо їх девіз “Тимчасова невдача краще тимчасової удачі””. Очевидно, принаймні так сьогодні виглядає, що і річниця, і святкування є тонким жартом, якого не помітили редактори, бо ж у цей рік було 1000-ліття хрещення Русі, про що тоді писати було заборонено, але жарт став пророчим, бо фактом є те, що перша рахівниця – абак дійсно, через двадцять років після цього оголошення, стала символом факультету і зображена на гербі факультету (див. розділ «Цікаві факти»)

Наступний за хронологією період -1991-2025 роки. Україна.

На шляху до відновлення державності України - буремні і революційні роки. 1989-91 - перші мітинги, страйки, протести проти радянського свавілля. І студенти, і викладачі безпосередньо в них приймали участь. 21 січня 1990 року, у переддень 71-річниці Злуки, сотні тисяч українців міцно взяли за руки та встали у «живий ланцюг» від Києва до Львова. Наші студенти були невід’ємною ланкою цього ланцюга.

В ці роки на хвилі національного піднесення, була створена перша незалежна українська студентська організація – Студентське Братство. Її метою було об’єднати молодь у боротьбі за незалежність України. Наші студенти, активно долучились до діяльності Братства. Розповідає Оксана Сторож студентка факультету 1996-2001 років:

«Моє знайомство з братством розпочалося з участі у святкуванні Івана Купала влітку 1998 року. Це було щось магічне: ніч, вогонь, співи, архаїчна атмосфера, ніби зі сну чи казки. Готуватися до вечірнього дійства ми починали від самого ранку. З дівчатами співали купальських пісень, збирали квіти, плели віночки. Хлопці майстрували дерев’яну гойдалку, збирали дрова на величезну ватру, готували вогняне колесо. Ввечері дівчата пускали віночки на воду, хлопці їх ловили і просили викуп. Пізніше стрибали через вогонь і співали пісні біля ватри. Я не пропустила жодного купальського свята протягом усього свого студентського життя.

Серед найяскравіших студентських спогадів — участь у культурно-просвітницькому проекті «Мандрівний вертеп». Особливо вразила поїздка 1999

року на південь України. Ми виступали в Миколаївській області. Пам'ятаю, як ішли колоною фотографуватися біля великого пам'ятника на набережній Миколаєва, співаючи «В чорне море кров Дніпром тече». І раптом чуємо, як дитина вказує на нас і каже: «Мам, смотри, украинцы идут...». Нас було близько 40 студентів у вертепі. Частина брала участь у виставі, а інші – то був хор. Я співала у хорі. І ми всі були у вишиванках та кептарях. Ночували ми у військовій частині: хлопці — в казармі, дівчата — в лазареті. Люди приймали нас дуже тепло. Деякі старші плакали, бо багато років не чули колядок і не бачили вертепу — все це було заборонене. У 2000 році наш вертеп мандрував до Кривого Рогу та Кіровограда. Кілька днів — а стільки вражень, виступів, нових знайомств і незабутніх емоцій, що це стало частиною мого світогляду назавжди.

Не менш важливою для мене була участь у виставці-конкурсі «Комп'ютер і студент». У 1999 році я долучилась до організації, а в 2000-му вже брала участь як конкурсантка — і навіть отримала третє місце. Це був неабиякий досвід, що дав упевненість у своїх силах.

За цей час я також брала участь в організації студентських наукових конференцій і, звісно, у громадянських акціях. Найбільш пам'ятною стала участь у протестній кампанії «Україна без Кучми» у Львові.

Цей період мого життя був насичений, живий, справжній. Він назавжди залишиться зі мною як час сили, братерства, натхнення й молодості».

Учасники студентського братства, 2000 рік

На початку 90-х під орудою доцента кафедри обчислювальної математики Анни Дудикевич на факультеті починають гуртуватися небайдужі творчі активні студенти. Літературні вечори, пісні під гітару, роздуми про роль історичних постатей, найрізноманітніші бесіди, цікаві студентам, в

неформальній обстановці в звичайній аудиторії після пар збирали чимало зацікавлених людей. До наших студентів долучилося кілька однодумців з механіко--математичного, філологічного і історичного факультетів. Згодом цей неформальний гурт студентів обрав собі назву літературно-мистецький гурт «Осмолода». Одні студенти закінчували навчання, інші вступали на факультет, люди мінялися, але дух творчості передавався від одних до інших.

Наш факультет не гуманітарний, але чимало студентів писали свої вірші (та, певно, і нині пишуть), і тут вони мали можливість поділитися першими творчими спробами. Запам'ятався вечір поезії студентки факультету Оксани Бігун (1996-2001 роки навчання). Аудиторія 111 була заповнена вщент. Театральним терміном, був повний аншлаг. Згодом після закінчення університету Оксана видала дві книги поезій «Відстань до кордону»

У 1996 році в університеті було започатковано фестиваль «Таланти Франкового університету». Номінації були різноманітні – і танці, і поезія, і соліст-вокаліст, і навіть візуальне мистецтво. «Прикладники» приймали участь у більшості номінацій, однак найважливішим для нас завжди було театральне мистецтво. Вистави «І все-таки я тебе зраджу», за п'єсою Неди Неждани про три кохання Лесі Українки, «Морітурі» за однойменним романом Івана Багряного, драма В.Винниченка «Між двох сил» були переможцями фестивалю. В репетиціях були задіяні студенти від першого, до п'ятого курсу, і, навіть аспіранти. Саме «Осмолода» була тим середовищем, де студенти черпали ідеї, розробляли декорації, репетирували, словом, творили.

*Попереду
Андрій
Микитюк,
профорг
факультету*

*На обох світлинах студенти факультету святкують в Карпатах
Івана Купала, 2003 р.*

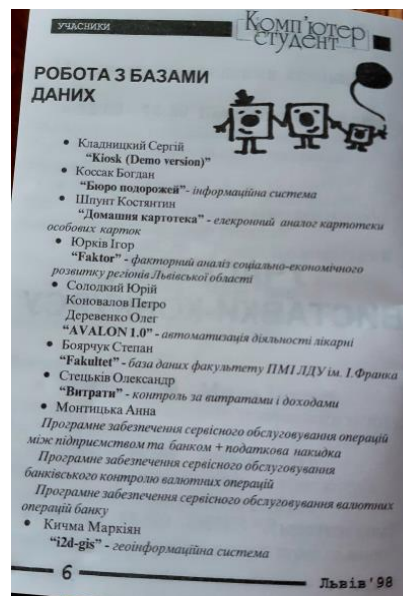
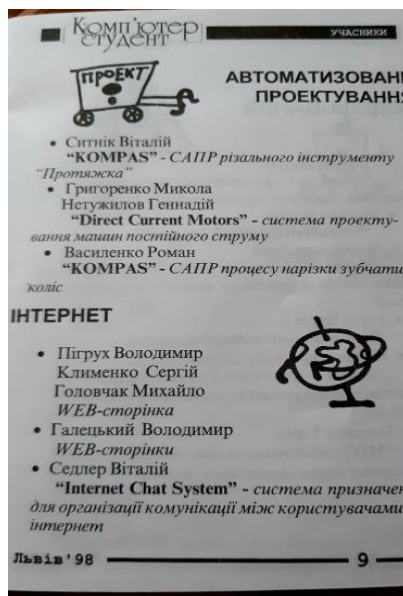
Не тільки мистецтвом і відпочинком, ☺ ... У 1997 році студенти факультету вперше організували і провели студентську наукову конференцію. Перша конференція була проведена спільно зі студентами фізичного факультету. Від нашого факультету ініціатором був студент Олексій Панченко (1996-2001 роки навчання).

Старт був успішним. З цього часу конференція проводиться щорічно як Всеукраїнська студентська наукова конференція з прикладної математики та комп'ютерних наук, з 2002 року конференція отримала статус Міжнародної.

Важливо відзначити, що організацією конференції, запрошенням учасників, форматуванням тез, пошуком меценатів впродовж усіх років займаються виключно студенти. Візитівку конференції запропонувала Надя Бірюк (1998-2003 роки навчання).

Одночасно з нашою студентською науковою конференцією Студентським братством Львівської політехніки і Студентським товариством університету Франка була організована виставка-конкурс «Комп'ютер і студент».

Чимало випускників факультету з приємністю нагадують собі про перші наукові доробки і публічне представлення отриманих результатів в рамках студентських конференцій.

Цікавою була ідея студентів проведення турніру з міні-футболу і футбольного чемпіонату. Такий турнір проводився понад двадцять років. Організатори і вболівальники навіть видавали газету з аналізом матчів. Свою

команду часом виставляли і викладачі, однак у фіналі звісно пермагають сильніші 😊. Щорічно студенти готували подарунки дітям з сиротинців в рамках акції «Миколай про тебе не забуде», запрошували молодь зі сходу країни святкувати «Різдво разом», поки COVID і повномасштабне вторгнення росії не перешкодили цій гарній справі. Традиційно, як вже згадувалось раніше, святкували «День факультету». На багатьох студентських заходах авторськими піснями ділився факультетський гурт «Шметрлінг»

Фото зі святкування Дня факультету 2012 року

У 2005 році в університеті утверджується Студентське самоврядування - право і можливість студентів вирішувати питання навчання і побуту, захисту прав та інтересів студентів, а також брати участь в управлінні закладом вищої освіти. На факультеті обрали студентський уряд. І від цього часу знову дві студентські структури піклуються про те, як зробити студентське життя більш насиченим, продуктивним, креативним і комфортним.

І ще одне започаткування 2000 року – фестиваль гумору «Університетська осінь». Опустити цю подію не можна, бо знову ж таки факультет прикладної математики та інформатики був фаворитом. Змагалися команди КВК. Першими, і найбільш відомими були команди «Хлопці з інтернету» і «Набла». Звучить трохи дивно, але хобі Тараса Стадницького (2000-2005 роки навчання) зі студентського КВК переросло у фах. Нині він комічний актор, гуморист, шоумен, телеведучий. Напевно багатьом він відомий в ролі Володьки у «V.I.P. Тернопіль». Ще один відомий комік Роман

Гапачило (2000-2005 роки навчання) є продюсером і актором проекту «Наші без Раші», поєднуючи це захоплення з роботою в ІТ-фірмі. Дуже важливо на сьогодні – обидва чоловіки є потужними волонтерами. Своїми розповідями про навчання на факультеті і гумор ділиться Роман Гапачило:

“Сам вступ на факультет прикладної математики та інформатики для мене, як для хлопця з «Патона» вже було великим успіхом. Тим більше вступ на державну форму навчання. На першому курсі від матаналізу і інтегральних рівнянь паморочилось в голові, але потім втягнувся. Програмування подобалось і вдавалось, особливо Асемблер, Паскаль, Делфі. Та все змінилось, коли побачив випадково на першому курсі фестиваль КВК «Університетська Осінь» в Палаці Культури «Лорта», що на «Патона» Тоді чемпіоном стала команда «Модель» фізичного факультету і я прийняв рішення що це треба зупинити, чемпіоном має бути «прикладна математика». Вже наступного року ми сформували команду з студентів другого курсу факультету. Мені вдалось переконати приєднатись до команди найбільш креативних та активних студентів: Юлію Семенюк, Ореста Ткача, Степана Шахна, Романа Сьорака, Сергія Сидорчука, Таню Кушлу, Романа Скаба та інших. Вже в півфіналі ми перемагаємо і проходимо у Фінал, де поступаємось іншій команді з Прикладної «Хлопці з Інтернету». Одразу на сцені після гри ми отримали запрошення поїхати на фестиваль КВК в Одесу «Південна Ліга КВК» де і розпочалась наша, можна сказати професійна діяльність як команди «Набла». Назву доречі для команди придумала Таня Кушла, а саме оператор – «Набла» - сума подвійних похідних. Також на нашу першу гру в Одесу ми запропонували приєднатись капітану команди «Хлопці з Інтернету» - Тарасу Стадницькому. З того часу ми почали гастролювати Україною, на парах з'являлись менше, на репетиція більше. Та сесія то було святе: ми робили паузу в наших гастроях, і всі робили все можливе і неможливе щоб її здати. Здавали всі, адже мали мотивацію навчатись, а це означало продовжувати грати в КВК. Важливим кроком для нас було залучити першого спонсора. Я та Сергій Сидорчук обійшли всі компанії Львова від Світоч, до Соса Cola, Львівське Пиво та Львівські Дріжджі. Та відгукнулась Львівська (на то час ☺) компанія SoftServe, яка нам виділила 1 тис грн. – на яку ми купили бордові Сорочки, де вибили Золотими Буквами Лого компанії. Так і почалась співпраця яка тривала 8 років між командою КВК «Набла» та компанією SoftServe. Ця співпраця розпочалась від 1 тис грн і розвинулась до 18 тис доларів спонсорського внеску за 1 гру в Прем'єр Лізі КВК –

яка відбувалась в місті сміття москва. Так, і таке було в нашій гумористичній кар'єрі.

Тож за 4-ри роки студентського життя команда факультету прикладної математики та інформатики ЛНУ ім. І. Франка стала триразовим чемпіоном «Університетської Осені», багаторазовими чемпіоном Галицької Ліги КВК, чемпіоном Асоціації КВК України, Слобожанської Ліги КВК, що у Харкові, і багато багато інших.

Якщо ти хочеш щось робити добре, то маєш це ставити на перше місце і фокусуватись тільки на цій справі. Я радий що ключовим акторам команди вдавалось поєднувати успішно навчання та гумористичну діяльність. Хто не мав можливість поєднувати, покидав команду і фокусувався на навчанні, що було відповідально на той час.

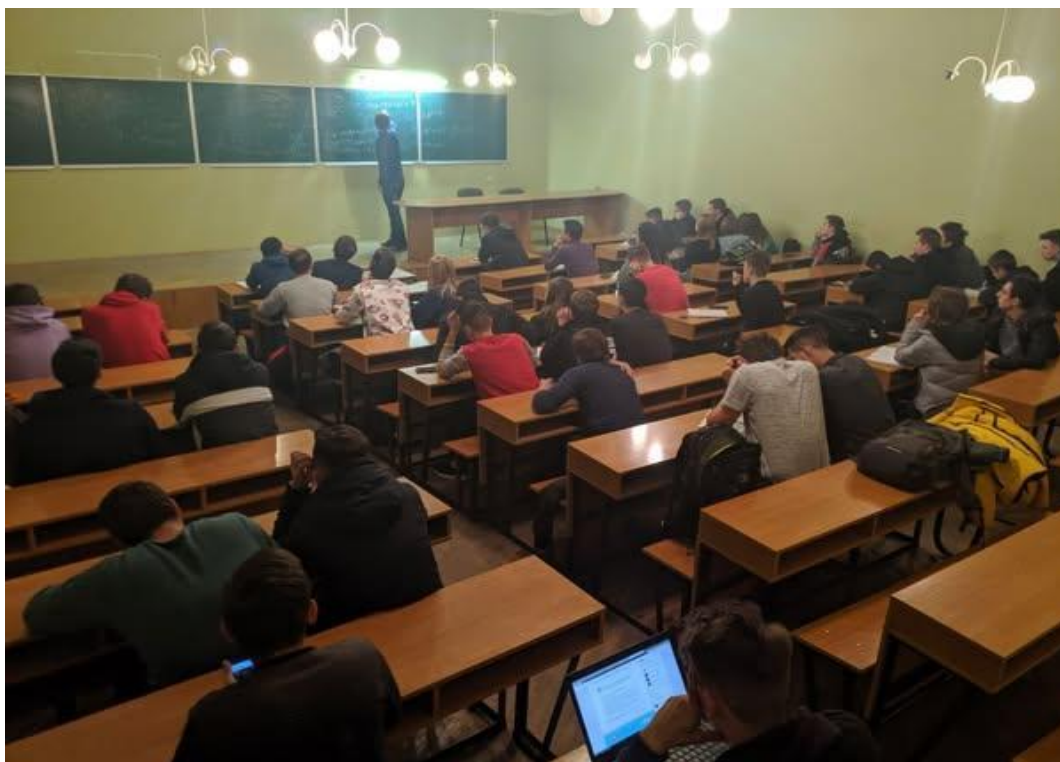
Після КВК та Університетських часів, гумористичну кар'єру продовжив тільки я та Тарас, але думаю, саме ці студентські роки в гуморі та в навчанні були, є, і будуть найбільш яскравими. А саме, коли ти виходиш на сцену і 500-т – 600-т студентів скандують «Набла», «Набла» – ці спогади з тобою залишаються назавжди”

Команда КВК Набла

Впродовж багатьох років студенти підтримують всі ті гарні традиції, які сформувалися раніше, поповнюючи їх перелік новими. Часто після занять вони

не поспішають додому, а слухають лекції, проводять майстер класи, хакатони за участі старших колег з ІТ-фірм Львова. Це повністю студентська ініціатива.

Ця світлина не з планової лекції в ауд.439, а з заняття Коледжу алгоритмічного програмування від 8 листопада 2019 року.

Якщо порівняти студентське життя двох періодів - СРСР і України, то чітко вимальовуються дві протилежні тенденції. У першому випадку – колективізація і пропаганда, у другому – свобода, ініціатива, вільний вибір і широкі права.

Факультет у важливих подіях відновлення, становлення та захисту держави Україна

П'ятдесят років життя нашого факультету припали на дуже непрості буремні часи. Ми разом пройшли через агонію Радянського Союзу і його розпад, відновлення незалежності України та непростий шлях її становлення. Ми були свідками й учасниками Помаранчевої революції і Революції гідності. Згодом АТО, гібридна, і ось уже понад три роки неоголошена повномасштабна війна, яку розв'язала росія проти України.

Жодна з цих важливих віх на шляху становлення держави України не оминула колектив викладачів, співробітників, аспірантів і студентів факультету.

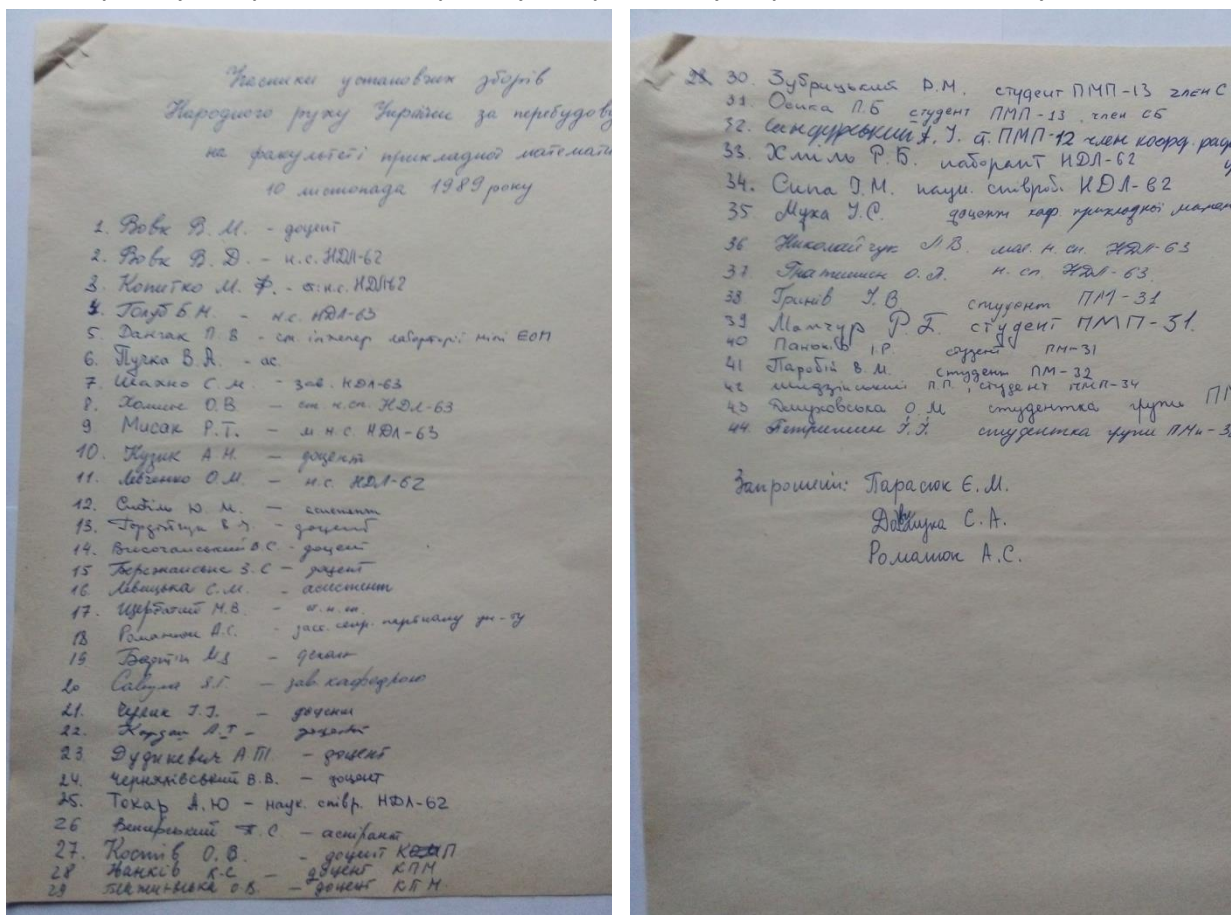
Про створення на факультеті організації «Народний Рух України за перебудову» і участь у «живому ланцюгу» розповідає доцент кафедри математичного моделювання і соціально-економічних процесів Марія Копитко:

«Як відомо, у 1989 році в Україні з ініціативи Української Гельсінської спілки – першої структурованої антикомуністичної сили в Україні, а також громадської організації "Товариство української мови імені Т.Г.Шевченка" відбувся перший установчий з'їзд, на якому біла утворена нова організація «Народний Рух України за перебудову». Коли формувався Народний Рух України за перебудову, він ставав не просто рухом, а політичною силою, яка охоплювала різні верстви населення, різні суспільні течії. Звичайно, що осторонь не були і працівники факультету прикладної математики. 10 листопада 1989 року були проведені установчі збори осередку НРУ факультету, на яких було обрано уповноваженим осередку Вовка Володимира Миколайовича, доцента кафедри прикладної математики. Для вступу в осередок кожен працівник писав особисто заяву, в якій визнавав Статут і Програму НРУ, зобов'язувався їх виконувати. Оскільки це ще був час Радянського союзу і дії комуністичної партії, то на перших зборах були подані 24 заяви, а пізніше ще 13 заяв.

Участь в організації була добровільною і сплата членських внесків і їх розмір також. Гроші від пожертв і внесків використовувалися на підтримку студентського братства у час їх голодування на площі Жовтневої революції в

Києві в 1990 році, на допомогу Литві у часи її економічної блокади зі сторони СРСР, на підтримку координаційної ради університету і Крайової Ради НРУ у Києві.

Фотокопія оригіналу списку учасників Установчих зборів
«Народного Руху України за перебудову» факультету прикладної
математики
від 10 листопада 1989 року

Члени НРУ приймали активну участь у низці великих масових заходів, метою яких була боротьба за державну незалежність, відродження української нації, відтворення історії українського народу і державності, зокрема у Львові ще й за побудову пам'ятника Тарасу Шевченку. Активну участь працівники факультету приймали в акції, яка зв'язала «живим ланцюгом» («Українська хвиля») Київ з Львовом і далі – з Івано-Франківським із нагоди 71-річчя проголошення Акту Злуки УНР і ЗУНР 22 січня 1919 року. Це відбувалося у неділю, 21 січня 1990 року, в переддень свята Злуки. Частина ланцюга, яку забезпечував факультет прикладної математики, знаходилася на трасі Львів-Тернопіль за м. Золочів. У цей день була проблема забезпечення транспортом, оскільки бажаних було багато.

Тому Віталій Горлач запропонував і реалізував купівлю екскурсії в район висоти за м.Золочевим, за яку йшли бої в часи Другої світової війни (в ті часи були такі автобусні екскурсії). Водій автобуса був вельми подивований екскурсантами з синьо-жовтими прапорами (пошитими Наталею Горлач), але оскільки це було у Львові, то все пройшло дуже гарно»

*Травень 1990 року. Мітинг на стадіоні Україна.
Зліва направо: Йосип Людкевич, Богдан Голуб, Олександр Хомин,
Марія Копитко, Наталя Паук, Микола Притула*

У цьому ж 1989 році у Львові, на хвилі національного піднесення, була створена перша незалежна українська студентська організація – Студентське Братство. Її метою було об'єднати молодь у боротьбі за незалежність України. Наші студенти, активно долучались до діяльності Братства. Вони стали рушієм змін, творцями незалежного студентського руху, що справді писав історію.

Наприкінці 80-х – на початку 90-х років Студентське Братство було ініціатором численних акцій: політичних страйків, протестів, «Живого ланцюга», а також легендарної «Революції на граніті». Згодом члени Братства були організаторами таких рухів, як «За правду!» (2000), "Чиста Україна" та кампанія «Пора!» під час Помаранчевої революції (2004), а також

Євромайдану (2013–2014), коли молодь знову вийшла на вулиці, виборюючи гідність та свободу.

Наші студенти були активними не тільки в середовищі факультету. У 2004-2006 роках головою правління Студентського братства Львівщини був студент факультету Юрій Сторож, а університетський осередок братства очолювали студенти нашого факультету – Денис Проц (2000-2003), Анатолій Кукул (2004-2005), Володимир Гирка (2005-2006).

2004 рік – Помаранчева революція - мирний протест громадян проти фальсифікацій на президентських виборах. Причиною були масові порушення під час другого туру виборів між Віктором Ющенком і Віктором Януковичем. Наслідком – Верховний Суд України скасував результати і призначив переголосування, в якому переміг Ющенко.

За справедливість піднялася вся Україна. Українці не дозволили маніпулювати своїми голосами. Про події 2004 згадує Остап Коркуна (2003-2008 роки навчання):

«Я був студентом під час Помаранчевої Революції — це напевне був мій перший досвід громадського активізму. Пам'ятаю, на факультеті відмінили пари, тому що було зрозуміло що всі студенти або в потязі до Києва, або вже на Майдані. Жодних питань, політична активність студентів завжди підтримувалася».

І викладачі, і студенти факультету не обмежили свою участь в Помаранчевій революції тільки мітингами на Майдані. Не менше 50 осіб поїхали спостерігачами на переголосування (третій тур виборів) на схід України, аби не допустити чергової фальсифікації. Розповідає Степан Шахно (завідувач кафедри теорії оптимальних процесів):

«Грудень 2004 рік. Під час виборів президента України у 2004 році група спостерігачів від факультету прикладної математики та інформатики на підтримку Віктора Ющенка перебувала на виборчих ділянках в Нікопольському районі Дніпропетровської області. Після голосування наша група відвідала могилу кошового отамана Івана Сірка та сфотографувалася біля неї»

*Десант викладачів і студентів факультету на переголосуванні
на виборах Президента України у 2004 році*

Наступний доленосний момент в історії України – Революція гідності (Євромайдан, 2013–2014). Масові акції протесту почалися після відмови уряду Януковича підписати Угоду про асоціацію з ЄС. Причина: прагнення до євроінтеграції, протест проти корупції та авторитаризму. Як і підчас Помаранчевої революції, велика кількість наших співробітників і студентів були в епіцентрі подій. Майдан тривав довго, впродовж трьох місяців. Одні приїжджали, інші від'їжджали, намагалися підтримувати зв'язок.

Своїми спогадами про студентське життя і участь в Євромайдані поділився студент факультету Богдан Васильків:

«Я навчався на факультеті з 2010 по 2015 роки. Більшість студентських років припали на веселі часи, в яких не було ані пандемії, ні війни. Тоді, коли

студенти всі пари проводили в університеті, організовували події, діяли студентські організації, а гуртожиток гудів від життя.

Але ми не тільки веселилися – студенти факультету прикладної математики та інформатики були активними, брали участь і продовжують брати участь у державотворенні. Доказом цього є яскраві спогади студентських років про події Євромайдану.

Були 20-ті числа листопада, коли ми, шестеро студентів «прикладної» (Васильків Богдан, Ткачук Ольга, Славич Мар'ян, Ковалів Олег, Клепуц Ярема, Юрій Солтис) зібралися разом, спакували наплічники й поїхали відстоювати власні цінності й переконання, а також боротися за наше європейське майбутнє. Спакувавши червоно-чорні та синьо-жовті прапори, трохи речей на декілька тижнів (ми не розуміли, на скільки часу може затягнутися ця подорож), ми взяли квитки на найближчий плацкарт до столиці.

Зважаючи на те, що більшість із нас були з гуртожитку, то навіть батькам нічого пояснювати не довелося – та й загалом ніхто про це й не казав. Для батьків ми продовжували бути дітьми, які ходять на львівський Майдан.

Вже будучи в Києві, ми відчули контраст із львівськими подіями. З вокзалу з різних поїздів висипалися невеликі групи молодих людей, які рухалися в бік Майдану Незалежності. Ідентифікувати майданівців було легко: більшість мали синьо-жовті стрічки та іншу патріотичну символіку на рюкзаках. Але вже дорогою до Майдану можна було помітити й інший тип людей – коротко стрижені, з дивними татуюваннями, часто не з усіма зубами і явно з недоброзичливими поглядами на нас.

Настрої в Києві були досить різні. Для багатьох студентів Майдан був просто романтичною пригородою. Ми ж чітко розуміли, що ми тут робимо і за що боремося.

Усе змінилося тоді, коли на саміті Східного партнерства у Вільнюсі 28–29 листопада 2013 року Янукович відмовився підписати документ про асоціацію між Україною та Євросоюзом. Незважаючи на те, що курс уряду почав змінюватися раніше, у всіх була надія, що на саміті щось може змінитися. Було відчутно сильне розчарування і стан тотального нерозуміння – що буде далі і що робити. Бачачи настрої оточуючих, зрозуміло було: ще декілька днів – і Майдан розійдеться.

У день розгону напруження зростало. Ми бачили на вулицях значно більше людей кримінальної зовнішності. Багато з них мали битки, кастети, шматки арматури. Також у той день побільшало «беркутівців» та міліції.

Незважаючи на це все, ми чомусь були спокійні й не відчували реальної загрози, хоча і вдень, і ввечері антимайданівці та «Беркут» уже підбиралися до Майдану.

Того вечора я відділився від друзів з «прикладної» і допомагав трьом знайомим журналістам записувати сюжет. Близько опівночі мені зателефонував Ярема Клепуц і повідомив, що вони знайшли нічліг і йдуть спати, бо всі були досить втомленими. Я ж сказав, що залишаюся. На цих словах мій телефон розрядився.

Тієї ночі був розгін Майдану. З нас постраждав тільки один хлопець, якому розбили голову. Ми троє в той час не перебували в епіцентрі подій.

Загалом, зранку, дивлячись новини, я вже чіткіше розумів масштаби події і кількість постраждалих. Мій телефон нарешті увімкнувся, і я побачив 70 пропущених дзвінків. І це ще батьки не знали, що я в Києві.

Того дня Майдан змінився. Вже зранку на вулицях було значно більше людей, багато старших чоловіків. Наступні дні були геть іншими – Євромайдан переріс у Революцію Гідності»

Революція Гідності перемогла. Ціна перемоги – життя Героїв Небесної сотні і сотні покалічених людей. Янукович втік з країни, змінилася влада, почалися реформи та курс на європейську інтеграцію. Але спокій в Україні не настав. Наш східний сусід, який, без сумніву, керував розстрілами на Майдані, тероризує Україну понині. В березні 2014 року росія анексувала Крим, далі - збройна агресія на сході України – у Донецькій і Луганській областях. Так розгорнулася неоголошена гібридна війна, яка згодом, 24 лютого 2022 року переросла у повномасштабне вторгнення. Наші студенти, викладачі, випускники та діти викладачів стали до лав Збройних Сил України на захист Вітчизни. Сьогодні нам відомо про Бартіша Богдана, Бартіша Володимира, Березюка Тараса, Блавацького Романа, Бойка Олексу, Дяконюка Андрія, Іванова Сергія, Кизиму Тараса, Кінаша Юрія, Ляха Івана, Малашняка Івана, Мальця Романа, Музичука Олександра, Недашковського Петра, Палія Юрія, Прокоповича Богдана, Пюро Олександра, Сущика Костянтина, Чабанюка Михайла.

Серед них і доцент кафедри математичного моделювання соціально-економічних процесів Сава Павлович Шевчук:

«Війна – це зло. Наші предки, які пережили війну говорили: «Тільки б не було війни». Як людина мирна, не міг собі уявити, що буду на війні. Але Україна ні на кого не нападала. Це росія напала на нас.

Після окупації Криму росія засилає своїх агентів у південні та східні області України, щоб з допомогою місцевих зрадників захопити ці регіони. На щастя, у таких містах як Харків чи Одеса українці виявились свідомими та придушили антидержавні дії. Але у Донецькій та Луганській областях росії вдалося здійснити антиукраїнський переворот. Органи місцевої влади, силові структури переметнулись на бік росії.

В Україні було розпочато АТО, яка насправді була війною за визволення Донецької та Луганської областей від окупації. У квітні 2014 року мене мобілізували до лав Збройних Сил України. Крок за кроком ЗСУ, добровольчі батальйони, Національна гвардія звільняли міста і населені пункти, наближаючись до державних кордонів України. У серпні 2014 року росія, розуміючи що програє в неоголошеній гібридній війні, вже не криючись вводить в Україну свої регулярні збройні сили. Іловайськ, оточення, полон...

З Божою допомогою вдалося пережити все. Так і зараз всі ми віримо, що Україна здолає свого ворога і отримає не якесь примарне «перемир'я», а справжнє мирне життя прийде на всю Українську Землю».

Багато з нашої когорти «прикладників» займаються волонтерською діяльністю, зокрема Коркуна Остап, Літинський Святослав, Гапачило Роман, Музичук Юрко (1980 р. випуску), Тарас Стадницький, Уляна Дідич, Білецький Василь, Радиш Ростислав та інші.

Наші випускники

Гаслом Університету є латинський вислів “**Patriae decori civibus educandis**”, що в перекладі українською означає “**Освічені громадяни – окраса Батьківщини**”.

Випускники факультету втілюють це гасло в життя, поширюючи дух і традиції рідного вузу як на теренах України, так і далеко за її межами.

Остап Коркуна – випускник факультету прикладної математики та інформатики ЛНУ ім. Івана Франка (2008 рік). Під час навчання він представляв факультет на міжнародних змаганнях зі спортивного програмування. У 2007 році команда у складі Остапа, Василя Білецького та Руслана Бабілі виборола перемогу в півфіналі чемпіонату світу ACM ICPC, розв'язавши всі задачі за рекордні 2 години з відведених 5-ти. На фіналі змагань у 2008 році команда вперше в історії здобула для України «золото».

У 2009-му Остап отримав запрошення на роботу в компанію Facebook і переїхав в Пало-Альто, працювати в центральному офісі компанії, в самому серці Кремнієвої Долини. Упродовж наступних дев'яти років він розробляв інфраструктурні системи, які забезпечують стабільну роботу платформи на тисячах серверів у десятках дата-центрів по всьому світу.

У 2019 році він приєднався до стартапу People.ai — «єдинорога» (ринкова капіталізація більше мільярда доларів), заснованого вихідцем з України Олегом Рогинським. Там Остап очолював розробку новітніх систем штучного інтелекту та став співавтором кількох патентів.

З 2013 року активно займається громадською діяльністю. Він був одним з організаторів «Майдану Сан-Франциско» та численних акцій на підтримку України під час Революції Гідності.

У 2014 році став співзасновником неприбуткової організації Nova Ukraine, що популяризує Україну за кордоном, підтримує розвиток громадянського суспільства та надає гуманітарну допомогу. Після повномасштабного вторгнення, у 2022 році, Nova Ukraine масштабувала свою діяльність і стала однією з найбільших українських гуманітарних організацій. Станом на сьогодні організація зібрала та передала в Україну гуманітарної допомоги на суму понад 100 мільйонів доларів США.

Історія масштабного благодійного фонду NOVA Ukraine з Каліфорнії

У 2023 році Президент України Володимир Зеленський нагородив Остапа Орденом «За заслуги» III ступеня, а Головнокомандувач ЗСУ Валерій Залужний вручив йому нагрудний знак «За сприяння війську».

У 2024 році вступив до Стенфордської бізнес-школи на престижну магістерську програму з менеджменту організацій.

Поєднавши технічну освіту, професійний досвід, лідерські якості та активну громадянську позицію, Остап зробив відчутний внесок у підтримку України. Сьогодні він продовжує працювати над тим, щоб Україну чули, бачили й підтримували у світі.

Відеопривітання Остапа Коркуні.

Оксана Бігун - випускниця факультету прикладної математики та інформатики ЛНУ ім. Івана Франка (2001 рік). Захистила Ph.D. з математики в Університеті штату Міссурі (США, 2009) на тему [*Approximate Isometries and Distortion Energy Functionals*](#). У 2009–2020 роках викладала в Коледжі Конкордія (Міннесота) та Університеті Колорадо, де здобула звання доцента й постійну посаду. Авторка [понад 30 наукових статей](#), зокрема спільно з Франческо Калоджеро, та розділу в монографії [*Nonlinear Systems and Their Remarkable Mathematical Structures*](#). Відкрила нові інтегровні динамічні системи, дослідила властивості ортогональних поліномів і розробила узагальнення чисельних методів розв’язання диференціальних рівнянь.

Активна учасниця гурту «Осмолода» у студентські роки, авторка музики та сценаріїв до вистав. Опублікувала книги поезій *Очікування Різдва* («Каменярь», 2010), *Відстань до кордону*, *Лабіринт* (двокнижжя, «Сполом», 2018). Після 2020 року присвятила себе творчим і технологічним проєктам. Опублікувала книжку [*Underwork Yourself: How to Combine Self-care and Work*](#) (Amazon, 2022), викладала в центрі Сильван і працювала над тренуванням штучного інтелекту з математики й програмування. Розробила математичну модель дистанційної праці та методи покращення якості даних для тренування ШІ. Авторка [*Божественної Літургії Івана Золотоустого*](#) (2024), присвяченої полеглим за Україну у війні з 2014 р. Співала у Галицькому

камерними хорі "Євшан" (2001-2003) та Fargo-Moorhead Choral Artists (з 2022 р.).

Членкиня Національної спілки письменників України, академік Міжнародної літературно-мистецької академії України, лауреатка літературних премій Пантелеймона Куліша (2019) і Катерини Мандрик-Куйбіди (2020).

Спогади-роздуми Оксани про факультет:

«Те, як гарно наш факультет розвивали, вражає. Я працювала й відвідувала різні факультети у світі, такого цілеспрямованого розвитку задля добра науки, студентів і країни не бачила. Мені пощастило, що я отримала таку гарну освіту, яка не лише дала мені основи як теоретичної, так і прикладної математики з програмуванням, а й здатність вчитися, рости, розвиватись, цікавитись новим, пробувати, не боятись складнощів і бути впевненою у здатності подолати будь-які перешкоди. Пам'ятаю, як вчилась по вихідним під час першого семестру і запитувала себе, чи так буде цілих 5 років, бо було нелегко. З часом стався квантовий скачок і розуміння приходило швидше. Викладачі подавали матеріал з усіма доведеннями й деталями, на практичних ми це все розбирали на задачах. Я викладала матаналіз багато разів у двох університетах у США. В мене був один семестр покрити матеріал, який ми вивчали рік, практичних не було. У США цей матеріал подають вибірково, показуючи лише вибрані доведення. А в мене був шанс побачити, як ця теорія працює, як одні теореми побудовані на інших. Це дало розуміння, як доводити нові результати, прискіпливість до деталей і точність, яку я не всюди бачила. Як нам читали числові методи теж дуже показово. Ми доводили верхні межі похибок апроксимації, стійкість та, врешті-решт, збіжність. Мені доводилось рецензувати статті у престижних журналах, де пропонувались нові числові методи і ці важливі деталі взагалі не згадувались. А мене професор Хапко на державному екзамені запитав, а як же бути впевненим, що результати обчислень числового методу близькі до точного розв'язку задачі? Конспекти з лекцій – це були готові методички, з яких можна було вивчати предмет, бо пояснення на дошці були детальними і добре викладеними. Були й чудові друковані методички.

Такого мистецького студентського життя я не бачила ніде. Наші викладачі створювали атмосферу, де було зрозуміло, що добре знати свою спеціальність – це ще не все. Що є потреба плекати в собі пошанування до літератури й мистецтва, повагу до України через знання історії і готовність виступити за неї,

підсилювати її добре ім'я у світі, де б ти не був. Пам'ятаю, як професор Савула розповідав про свою подорож у Рим та Ватиканський музей. Я слухала з роззявленим ротом, надихаючись пізнавати світ, бути відкритою до нових знань і вражень. Така відкритість і цікавість – це не норма у світових ВНЗ.

Нам не нав'язували твердження, який наш університет чи факультет чудовий, як то я подекуди бачила. Нам показували його якість тим, як нас вчили. Це допомогло не задаватися і заклало розуміння, що твоя кваліфікація – це не ім'я університету, який ти закінчив, а те, що ти знаєш і вмієш. Завдяки цьому я приземлилася викладачкою в університеті поряд з колегами, які закінчили престижні університети Ivy League. Я горджуся бути випускницею нашого факультету.

Викладачі були строгі, але доброзичливі. Анна Теодорівна Дудикевич допомогла пережити важкі обставини життя дієвою підтримкою. Микола Миколайович Притула приніс коробку цукерків, коли я повідомила, що їду в аспірантуру в США, а пізніше виробив мені посвідчення членкині НТШ. Михайло Ярославович Бартіш дав дуже цікаву тему першої курсової роботи. Пам'ятаю, як позичила книгу для неї у бібліотеці Стефаніка – Денніс і Шнабель – і як із захопленням читала про обернення матриць з власними значеннями, близькими до нуля. Пізніше я працювала у філії того ж університету, де й Шнабель. А тематика, до якої мене представив Микола Миколайович, з часом дозволила співпрацювати із всесвітньо відомим фізиком Франческо Калоджеро. Це було вражаюче, усвідомити, що ти вивчала сучасні світові тенденції, що твоя освіта тебе поставила у їх центр.

Дякую усім викладачам. Ми студенти розлітаємось по світу в різні напрямки діяльності і до Вас не завжди приходять новини та розповіді про все те, що Ви їм дали, чого навчили. Тому хочу Вам сказати: мій успіх, успіх кожного студента – це Ваш успіх. Цього, можливо, не напишеш у звіті, але це реальність життя. Ви змінюєте Україну і світ на краще.

Многая літа Вам та нашому факультету!

Слава Україні!»

Наші випускники працюють у закладах вищої освіти України :

- Бігун Роман – доцент, НУ «Львівська політехніка»;
- Будз Ігор – доцент, НУ «Львівська політехніка»;
- Грицевич Володимир – доцент, ЛНУ ім. І. Франка, географічний факультет;
- Жежнич Павло – проректор, НУ «Львівська політехніка»;
- Журавчак Любов – професор кафедри програмного забезпечення НУ «Львівська політехніка»;
- Кухарська Наталія – доцентка, НУ «Львівська політехніка»;
- Левченко Олександр – випусковий редактор сайту НУ «Львівська політехніка»;
- Левус Євгенія – доцентка, НУ «Львівська політехніка»;
- Литвин Василь – завідувач кафедри інформаційних систем та мереж НУ «Львівська політехніка»;
- Максимук Олександр – професор, ЛНУ ім. І. Франка, механіко-математичний факультет;
- Меншикова Ольга – заступник начальника факультету цивільного захисту з навчальної та наукової роботи ЛДУ безпеки життєдіяльності;
- Мочурад Леся – доцентка, НУ «Львівська політехніка»;
- Пасічник Роман – професор, Західноукраїнський національний університеті (Тернопіль);
- Піскозуб Йосип – професор, НУ «Львівська політехніка»;
- Прокопшин Іван – доцент, ЛНУ ім. І. Франка, механіко-математичний факультет;
- Сердюк Павло – доцент, НУ «Львівська політехніка»;
- Тичковський Роман – доцент, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (Івано Франківськ);
- Тихан Мирослав – д.т.н., доцент, НУ «Львівська політехніка»;
- Тушницький Руслан – доцент, НУ «Львівська політехніка»;
- Ясній Олег – професор, Тернопільський НТУ ім. І. Пулюя.

Захистили докторські дисертації і працюють в наукових установах НАН України

- Інститут прикладних проблем механіки та математики ім. Я. С. Підстригача

- Андрійчук Михайло – завідувач відділу числових методів математичної фізики;
- Дробенко Богдан – провідний науковий співробітник відділу теорії фізико-механічних полів;
- Марчук Михайло – завідувач відділу моделювання композитних структур і складних систем;
- Михаськів Віктор – провідний науковий співробітник відділу обчислювальної механіки деформівних систем;
- Шевчук Віктор – провідний науковий співробітник відділу механіки деформованого твердого тіла;
- Фізико-механічний інститут ім. Г. В. Карпенка
  - Стащук Микола – провідний науковий співробітник відділу міцності матеріалів і конструкцій у водневовмісних середовищах.

Поширюють здобуті на факультеті знання у навчальних закладах світу і вдосконалюють світ інформаційних технологій, реалізуючи свій досвід на практиці:

- Айзенгер Вадим – професор Байротського університету (Німеччина);
- Бігун Оксана – захистила дисертацію з геометричного аналізу на ступінь Ph.D. в Університеті Міссурі міста Коламбія, США. Працювала професором математики Конкордія Коледжу (Міннесота) та Університету Колорадо у місті Колорадо Спрінгс. Займається тренуванням Штучного Інтелекту з математики в DataAnnotation;
- Винницька Людмила – канд.фіз.-мат.наук, Digitalization Directorat Elkem ASA (Норвегія);
- Годич Олесь – канд.фіз.-мат.наук, зараз технічний директор в Fielden Management Services (Австралія);
- Данчак Петро – канд.фіз.-мат.наук, зараз Sr. System Admin at McGraw-Hill Companies (США);
- Даців Галина – канд.фіз.-мат.наук, віце президент з питань навчання та розвитку персоналу, компанія SoftServe;
- Заяць Михайло – отримав Ph.D. у University of Galway, Ірландія, зараз Research Scientist/Engineer у IBM;
- Зубов Віталій – канд.фіз.-мат.наук, зараз Solution Architect at AT&T (США);
- Іванишин Ольга – отримала Dr. в University of Goettingen (Німеччина), зараз професор у Ізмірському інституті технологій (Туреччина);

- Іванова Наталія – канд.фіз.-мат.наук, зараз Business Services Global Portfolio and Delivery Lead at Walgreens Boots Alliance (Велика Британія);
- Ковальчук Ольга – канд.фіз.-мат.наук, фінансовий аналітик і консультант у страховій компанії «Concordia» (Німеччина);
- Крегель Олег - отримав Ph.D. у Eindhoven University of Technology, зараз Senior Software Engineer at Wave Mobile Money;
- Кривень Іван – професор Амстердамського університету (Нідерланди);
- Литовченко Надія – канд.фіз.-мат. наук, програмна директорка в компанії SoftServe;
- Мацьків Ірина – канд.фіз.-мат. наук, Technische Universität Berlin 2010-2020 Scientific Researcher (Postdoc), 2020 - зараз Senior Editor Nature Communications;
- Михаськів Орест – отримав Ph.D. у Queen Mary University of London, зараз Computer Vision at Meta, Reality Labs (Великобританія);
- Муц Павло, PhD Universidad de Málaga, зараз Optimization specialist at Lufthansa Systems (Німеччина);
- Пучка Валентин – канд.фіз.-мат.наук, зараз Manager at UKRAINA, INC. (Канада);
- Сінчук Юрій – канд.фіз.-мат. наук, дослідник у Laboratory of Mechanics Paris-Saclay (Франція);
- Собейко Олег – отримав Dr. в University of Hagen (Німеччина), зараз Solution Architect at OMP;
- Токар Андрій – канд.фіз.-мат.наук, зараз Software Engineer at Millennium (США);
- Хапко Тарас, отримав PhD у KTH Royal Institute of Technology (Швеція), зараз технічний директор компанії TSUKAT;
- Хомин Олександр – канд.фіз.-мат.наук, працює у сфері фінансів (Велика Британія);
- Якимчук Роман – професор в університеті Упсала (Швеція);
- Яворський Михайло - кандидат технічних наук, професор, директор, Львівський державний центр науки, інновацій та інформатизації.

Серед випускників факультету відомі успішні люди: Василь Куйбіда – почесний доктор Львівського університету, мер Львова (1998-2002), міністр регіонального розвитку (2007-2010), Президент Національної академії державного управління при Президентові України (2016-2023), з 2023 року працює в Інституті держави і права імені В.Корецького НАН України на посаді

головного наукового співробітника, Яків Смолій – голова Національного банку України (2018-2020).

Окремо виділимо представників компаній-спонсорів святкування 50-річчя факультету – Ярослав Любінець – Голова Ради директорів компанії SoftServe, Тарас Кицмей – член Ради директорів компанії SoftServe, голова правління Асоціації «Інформаційні технології України», Голова наглядової ради ЛНУ імені Івана Франка, Віталій Седлер та Михайло Пузраков – засновники та директори компанії Intellias, Роман Гапачило – віце-президент з управління талантами компанії Intellias, Дмитро Косарев – засновник та Андрій Павлів – засновник та Голова наглядової ради компанії N-iX, Петро Коновалов – член наглядової ради компанії ELEKS, Олекса Стельмах – засновник та генеральний директор компанії Leobit.

[Викладачі та відомі випускники в фотокаруселях.](#)

Ми гордимся нашими випускниками і, сподіваємося, що і майбутні випускники знайдуть своє достойне місце в житті і принесуть славу факультету, університету, Львову і Україні.

Цікаві факти

Символіка факультету прикладної математики та інформатики

Герб: На правому синьому полі щита спинається золотий лев і тримає у правій передній лапі золотий трисвічник із запаленими срібними свічками (лев – земельний знак західноукраїнських земель), що вказує на регіональне розташування університету як освітньої та наукової установи. У правій лапі лев тримає трисвічник, символ освіти та науки, знак із печатки Таємного українського університету, який діяв у Львові з 1921 до 1925 року. Ця частина герба символізує Університет і є однаковою на гербах усіх факультетів. На лівому червоному полі – золотий абак із червоними камінцями (символ факультету). Щит вписано в декоративний картуш, вгорі якого вміщена розгорнута книга з датою AD MCMLXXV (1975 р.) – рік створення факультету. Під щитом – золота девізна стрічка з гаслом «МОДЕЛЬ – АЛГОРИТМ – ПРОГРАМА». Абак постає як символ найдавнішого пристрою для математичних рахунків.

Разом з ювілеєм факультету п'ятдесят років сумлінної праці в його колективі сьогодні святкують четверо професорів – Михайло Бартіш, Петро Сеньо, Георгій Шинкаренко і Юрій Щербина. І ще п'ятеро викладачів не покидали факультет від студентських років, - професори Іван Дияк і Степан Шахно та доценти Володимир Вовк, Анатолій Музичук і Михайло Щербатий.

Жива книга привітань та спогадів

Віталій Зубов (1982):

«Вітаю викладачів, студентів та співробітників факультету прикладної математики та інформатики з 50-річчям заснування факультету!

Усім бажаю міцного здоров'я, мирного неба та щасливої долі. Студентам зокрема бажаю якомога швидше навчитись мислити критично та бути відповідальними за своє майбутнє. А викладачам - наснаги та терпіння в вашій такій складній справі – вчити та виховувати молодь. Пам'ятаю жарт, який я вперше почув здається від Івана Івановича (ред. – Йосипа Васильовича Людкевича): як добре було б працювати в університеті, якби там не було студентів. Але це, звичайно, не стосується студентів ф-ту прикладної математики :)

Мій низький уклін тій старій когорті викладачів, які вкладали душу в нас, студентів 70-х та 80-х. Окремо хочу подякувати своєму науковому керівнику проф. Шинкаренку, в якого я навчився не тільки методу скінченних елементів, але й нескінченному життєвому досвіду. Многая літа Вам, Георгій Андрійович!

Мої вітання і найкращі побажання моїм бувшим колегам по науково-дослідній лабораторії (поверхом нижче кафедри прикладної математики), багато з яких далі працюють в університеті на різних поважних посадах. Згадую часи, як ми ходили "рахувати в ніч" на машину, коли код писали на аркуші паперу, без допомоги Copilot, а носієм даних були перфокарти – досі пам'ятаю грюкання перфоратора в кімнаті завлаба Карпова Валерія Володимировича :)

Доля розкидала нас по світу, але нас завжди буде об'єднувати факультет прикладної математики Львівського університету.

Шануймося, бо ми того варті!»

Юрій Марчук (1994):

«Я вчився на факультеті коли ще не було персональних комп'ютерів і мене дивувало як скрізь успішно можна використати математику та програмне забезпечення: від медицини та біології до астрофізики та метеорології. Факультет прикладної математики є найцікавішим факультетом університету».

Ігор Макар (2005):

«Прикладна Математика - це місце, де можна "закохатися" в математику і програмування. Вдячний за освіту та хороший старт для життя!»

Оксана Орищин (2008):

«Коли випускалась я й уявити не могла наскільки високим є рівень знань який дає факультет. Розуміння прийшло коли вступила до аспірантури в закордонному вузі. Все тут було просто і зрозуміло».

Роман Тимощук (2011):

«Без сумніву, ФПМІ - один з найкращих в університеті. Навчання на факультеті - це школа життя, яка окрім ґрунтовних знань, дає змогу сформуватися як особистість».

Юлія Лайтар (2011):

«Переступивши поріг факультету прикладної математики та інформатики, математика відкрилася для мене у зовсім іншому уявленні, ніколи не думала, що вона настільки глибока і настільки широка у застосуванні. Правду казав К. Гаус: 'Математика – цариця наук... І справді, як на мене, то тут працюють і навчаються люди, які у своїй душі є не тільки професіоналами у розв'язуванні різного роду задач за допомогою цифр і коду, вони є свого роду архітекторами, поетами, філософами...

Мені пощастило бути студенткою і працівником цього чудового факультету. Спочатку здавалося, що є багато речей, які тільки затьмарюють розум студента, здавалися непотрібними... Але тільки коли ти стаєш старшим і дивишся на все зверху, розумієш, що ти став не тільки хорошим спеціалістом своєї справи, ти став високоосвіченою людиною. Прикладна математика вчить жити.

Навчаючись і працюючи тут, я здобула хороші знання, зустріла хороших і добрий людей, набула друзів як серед викладачів, так і серед студентів.

Я вдячна за гарні роки навчання і праці. І дуже б хотілося, щоб наш факультет і далі процвітав і збільшувався».

Запрошуємо додавати свої спогади, враження та привітання надсилаючи їх на поштову скриньку ami.faculty@lnu.edu.ua з темою «50 років факультету». Ваші тексти будуть додаватись у цьому розділі.